

SEGUIMENT DE LA MIGRACIÓ

El grup d'ornitologia ha organitzat una sortida conjunta per fer el seguiment de la migració de les aus planejadors, el diumenge, 22 de setembre, al turó de la Bruguera, entre les 16 i les 19 hores. És una activitat oberta a tothom. El lloc de trobada, per compartir cotxe, serà el parc de can Sostres, a les 16 hores.

A més durant el mes de setembre, gairebé, tots els dissabtes, al matí i a la tarda, i els diumenges, a la tarda, hi haurà algun membre del grup d'ornitologia de l'ANT, seguint la migració des del turó de la Bruguera. Per qui hi vulgui accedir, es pot anar en vehicle per la 2a avda. de can Güell, fins a la pista que s'apropa al turó, i l'últim tram del camí s'ha de fer a peu.

Un altre punt del nostre municipi des d'on també es fa habitualment el seguiment de la migració és al peu de la torre de guaita del Tabor. Alguns dies entre setmana, a la tarda, alguns membres del grup d'ornitologia també hi fan el seguiment. Per accedir-hi es pot pujar amb vehicle fins a l'aparcament situat al costat de la torre de telecomunicacions del Tabor i, des d'allí, hi ha un petit recorregut a peu fins la torre de vigilància contra els incendis.

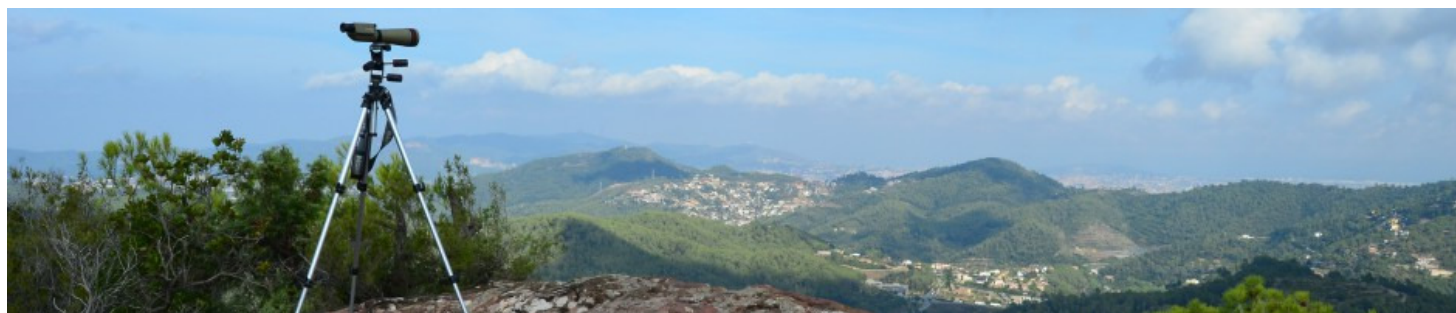
A partir de finals d'agost, i fins a mitjans d'octubre, es pot seguir la migració, en pas post-nupcial, de les aus planejadors, en el seu recorregut del nord cap al sud. Essent cap a mitjans de setembre quan, normalment, es detecta el pas més important i són espècies de rapinyaires com ara l'Aligot vesper, l'Arpella, el Xoriguer, el Falcó mostatxut, l'Àguila pescadora, l'Esparver cendrós, l'Àguila marcenca, etc., i d'altres com ara la Cigonya blanca i la Cigonya negra, més rares d'observar des del nostre entorn.

A dalt de tot, Àguila marcenca (*Circaetus gallicus*), a dalt, Àguila pescadora (*Pandion haliaetus*)

A baix, panoràmica de la vall de Torrelles de Llobregat des del turó de la Bruguera.

A baix de tot, el Montbaig, amb l'ermita de Sant Ramon, entre Sant Boi de Llobregat, Viladecans i Sant Climent de Llobregat, vist des del Tabor.

Acompanyem com sempre aquest full informatiu amb un document, el número 208 dins de la col·lecció, amb el títol **“Denúncia del Gepec.”**

Hem confeccionat aquest document amb diversos textos extrets del web del Gepec.

En el primer es denuncia els treballs efectuats per tallar un bosc dins el Parc Natural dels Ports sense complir les condicions imposades pel Parc Natural.

En el segon text es ratifiquen les denúncies dels fets davant les declaracions públiques del Subdirector General de Boscos del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARPA).

En el tercer, és la Federació Ecologistes de Catalunya la que respon a unes declaracions de la consellera d'Agricultura sobre prevenció d'incendis i la gestió forestal de l'administració.

Un altre text és la denúncia d'una altra actuació en un bosc de ribera.

Finalment es completa amb un article d'opinió, del biòleg del Gepec Toni Bara, sobre la gestió forestal sostenible.

Tot i que no es reproduïen les paraules del Subdirector General de Boscos i de la Consellera d'Agricultura, que ajudarien a aclarir la polèmica, sembla que el Gepec reclama més rigor en

el compliment de les condicions tècniques en les actuacions forestals de l'administració. Es queixa de deixadesa de funcions de la conselleria, cosa que és podria corregir si les empreses encarregades dels treballs tinguessin tècnics competents per poder complir les condicions establertes. Des del Gepec no es demana que no es talli cap arbre, sinó que la gestió forestal es faci amb criteri i, si és dins d'un espai natural protegit, seguint les directrius dels gestors del parc per evitar danys a la flora i la fauna protegida.

A continuació reproduïm un article didàctic extret del web del CREAf sobre gestió forestal.

Per tenir cura del bosc cal tallar arbres

28 de juny 2019

El CREAf i la Diputació de Barcelona presenten un vídeo d'animació adreçat a públic escolar per explicar com la gestió forestal pot millorar el creixement del bosc i reduir l'impacte dels incendis.

Fotogrames del vídeo: La Xima a les pinedes joves de pi blanc.

Si t'acaba de saltar una alarma llegint el títol d'aquesta entrada és que algú va fer molt bé la seva feina en els anys 80. Durant dècades havíem concebut el bosc com un reservori industrial de fusta i llenya, i els arbres eren aquella cosa que molesta per construir edificis i carreteres. Així que vam haver de fer molta pedagogia perquè aprenguéssim a valorar la natura que ens acull.

I es va aconseguir. En bona mesura, gràcies als més petits de la casa. No només perquè van ser els primers a assumir el compromís de tenir cura del bosc, sinó també perquè van jugar un paper clau com a vigilants incansables de l'actitud dels seus progenitors davant la natura. I és que els nostres cadells vencen i convencen; quan no és amb arguments, ho fan simplement amb amor.

La contrapartida a aquesta victòria és que, sense voler, se'ns va colar un prejudici: Tallar arbres és un crim! I ara que vivim d'una altra manera i amb un clima cada vegada més extrem, resulta que tallar arbres no només no és un crim, sinó que és una eina imprescindible per evitar que mori de set bona part dels nostres paisatges i per reduir el risc d'incendi que suposa tantíssima vegetació seca i atapeïda.

Amb el que va costar desmuntar el prejudici anterior, i ara cal donar-li una altra volta al que vam crear!

Amb tot això al cap, algunes persones molt motivades del CREAF i la Diputació de Barcelona vam decidir crear un personatge animat i adreçar-nos a un públic escolar (infantil i juvenil), per explicar els resultats dels experiments de gestió forestal que havíem fet conjuntament en zones on estaven creixent boscos de pi blanc després d'alguns incendis de finals del segle passat.

El foc havia deixat una catifa de petits pins que es va anar transformant en un paisatge d'arbres densament atapeïts i febles, convertint el bosc creixent en un autèntic polvorí en cas que arribés un altre incendi. Llavors la Diputació va tallar alguns arbres en algunes parcel·les, perquè els que hi deixessin creixessin millor, i va deixar les restes de tallada a terra. I el CREAF en va fer un seguiment.

Va haver-hi controvèrsia sobre si era bo o dolent deixar-hi les restes, ja que era com assecar una part dels arbres i escampar-los pel terra. No seria això pitjor, en cas d'incendi?

I aquest altre incendi va arribar el 2015. El resultat dels treballs va ser evident: on es van tallar arbres i es van deixar les restes, no només havien crescut millor els arbres que hi van quedar, sinó que a més l'impacte del foc va ser més lleu. Fins al punt en que en aquestes zones, els bombers van poder controlar l'incendi d'una manera molt més efectiva que no pas a les zones on no s'havia fet res.

Avui, que es cremen milers d'hectàrees a l'incendi de Ribera d'Ebre, esperem que la Xima, la nostra protagonista, ens ajudi a entendre millor la importància de la gestió forestal, no només per mantenir el bosc en

bones condicions, sinó també per evitar que els grans incendis tornin a arrasar els nostres paisatges i a posar en perill moltes vides.

J. Luis Ordóñez

Tècnic en comunicació al CREAF. Doctor en Biologia per la UAB (2004). Des de 2005 m'he dedicat a la divulgació científica en el terreny editorial, de la il·lustració i del vídeo.

finalment es recuperarà.

A continuació reproduïm un document de l'any 2008 de l'aleshores Obra Social de Caixa Catalunya que, actualment, s'ha transformat en la Fundació Catalunya La Pedrera.

Obrint la porta a la reintroducció del Linx Europeu i el Gall Fer

Centre de Natura i Desenvolupament Sostenible dels Pirineus, Les Planes de Son

Caixa Catalunya

24 d'octubre, 2008

1. Obra Social de Caixa Catalunya obre la porta a la reintroducció del Linx Europeu a Catalunya

Acompanyem aquest full informatiu amb un recull de premsa, el número 126 dins de la col·lecció, que porta el títol “**Linx boreal al Pirineu**”.

Es tracta d'informacions recollides del diaris El Punt Avui, Ara, El País.cat, El Periódico i El Periòdic d'Andorra, publicades majoritàriament el 7 i 8 d'agost, que fan referència a la reproducció en captivitat d'una parella de *Lynx boreal* al recinte de MónNatura Pirineus, a Son, i, en coincidència, al naixement de dues cries més de la mateixa espècie al parc Naturlandia d'Andorra. Finalment hem recuperat informacions dels anys 2015, 2016 i 2017 que informaven del projecte de reintroducció de *Lynx lynx* al Pirineu.

Projecte que no es va portar a terme i que, actualment, no se sap si

Obra Social de Caixa Catalunya ha presentat avui els nous inquilins del seu Centre de Natura i Desenvolupament Sostenible, a Les Planes de Son. Es tracta de Uy i Lu, dos exemplars de *Lynx Europeu* (*Lynx lynx*) que Caixa Catalunya ha incorporat recentment al Centre de Fauna d'aquestes instal·lacions per al seu programa d'educació ambiental. A banda dels linxs, el Centre compta, des d'avui, amb tres exemplars de Gall fer, una espècie autòctona dels Pirineus que està en perill d'extinció.

Uy i Lu, actualment de sis mesos d'edat, contribuiran enormement a conscienciar sobre la importància d'aquests depredadors al Pirineus catalans, on se'ls va perdre la pista a mitjans del segle XX. Obra Social Caixa Catalunya obre la porta així a la reintroducció d'aquest fèlid a Catalunya, ja que la seva descendència pot ser clau per a intentar retornar-lo als nostres boscos.

Segons un estudi de l'any 2004 del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya (Projecte de reintroducció del *Lynx Europeu* a Catalunya. Restitució d'una espècie emblemàtica al Pirineu), el linx és una “peça necessària per al trencaclosques pirinenc” i el seu retorn “no farà més que restablir una situació natural”. Com a superdepredador, el linx ajuda a controlar les poblacions d'altres depredadors, com les guineus, el gat salvatge o el gat mesquer. A més, el linx actua com a agent controlador i evitador de malalties de llebres i artiodàctils, en eliminar animals malalts i mantenir la seva població.

La parella viurà dins un tancat a l'aire lliure de 300 m2, perfectament condicionat a les seves necessitats i amb tots els permisos del departament de Medi Ambient com a nucli zoològic. Els visitants de el Centre de Natura i Desenvolupament Sostenible de Les Planes de Son podran conèixer d'aquesta manera les costums d'aquest bell fèlid de ben a prop.

D'altra banda, els tres Galls Fer (*Tetrao urogallus*) que acaben d'arribar al centre, són un mascle i dues femelles. El Gall fer és un au de la família dels Galliformes que viu en zones Pirinènques i que actualment està catalogada com a espècie sensible.

2. Els nous inquilins

• Linx Europeu (*Lynx lynx*)

El linx europeu pertany a la família dels Fèlids i és una espècie pròpia de Catalunya que té un paper important en els seus ecosistemes. El linx és un gat cuacurt i potallarg, provist d'unes barbes i d'uns pincells a les orelles. Normalment el pelatge és dens i “noble” i pigat o d'aspecte pigallat. Les potes són grans i tenen les urpes ben desenvolupades, ja que són depredadors estrictes, de mamífers.

En Uy i la Lu són dos exemplars provinents d'un nucli zoològic de Vigo. Actualment, tenen sis mesos d'edat i s'han adaptat molt bé a viure al Centre de Fauna de Planes de Son. En haver estat criats en captivitat, són dos animals molt dòcils. La idea és que la seva descendència, o els fills dels seus fills, puguin servir per re introduir l'espècie a Catalunya.

El linx a Catalunya

El linx va ser una espècie present als Pirineus fins al segle XX, tot i que la seva extinció es va començar a produir segles abans. El linx és citat, entre 1700 i 1900 com a mínim en el Cadí, en el Pallars, l'Alta Ribagorça i el bosc de Paderna (Pirineu central). El linx també era present a la vessant francesa, on havia estat citat al Departament de l'Aude l'any 1841.

Les dades a Catalunya són molt escasses i dibuixen dos nuclis aïllats. D'una banda, la Serra del Cadí, a l'Alt Ripollès, el Canigó i Pirineus orientals. De l'altra, a un petit sector en el Pirineu central.

Entre 1985 i 1989, dos estudis van recopilar més de 100 informacions referides a possibles linxs als Pirineus catalans i aragonesos. D'entre aquestes, només 41 podien referir-se potencialment al linx. Un altre estudi realitzat buscant rastres en neu (1985-1989) només va detectar dos rastres

de linx. Totes les dades es referien únicament a la Serra del Cadí, l'Alt Solsonès, l'alt Ripollès i el Carlit (aquest darrer a l'alta Cerdanya). Es va estimar que quedaven als Pirineus catalans un màxim de 1-3 animals.

Des d'aleshores, s'han continuat recopilant dades sobre la presència del linx, sovint a la mateixa zona. Però, en qualsevol cas, no s'ha trobat cap evidència segura de l'espècie. Al segle XXI (sobretot entre 2001 i 2003), un equip finançat per Obra Social Caixa Catalunya va buscar l'espècie, però no es va obtenir cap evidència segura, fet que certifica la seva extrema raresa i, possiblement, la seva extinció des de finals dels anys 80.

3.- El Centre de Natura i Desenvolupament Sostenible dels Pirineus, Les Planes de Son

- Sis anys ensenyant a estimar la natura

El Centre de Natura i Desenvolupament Sostenible dels Pirineus, a les Planes de Son, inaugurat el 2002, és un equipament de Caixa Catalunya que ofereix estades d'educació ambiental adreçades a famílies, escoles i al públic en general.

El centre es troba enclavat en una de les regions més bé conservades dels Pirineus, a les valls d'Àneu, entre el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i el Parc Natural de l'Alt Pirineu. Es tracta d'una instal·lació destinada a l'educació ambiental i a la sensibilització de la societat envers el desenvolupament sostenible i la conservació de la natura i el paisatge.

Durant els mesos de març, abril, maig, setembre i octubre al centre s'ofereix les estades temàtiques, que permeten aprofundir en el coneixement de qüestions ambientals concretes. Aquestes estades estan adreçades al públic en general de totes les edats i no cal tenir coneixements previs de les temàtiques que es tracten.

Des de la seva inauguració, l'abril de 2002, el nombre de visitants ha anat augmentant any rere any. En aquests 6 anys d'existència, hi ha hagut més de 71.400.000 pernотacions, xifra que demostra l'interès que les estades de cap de setmana entre els usuaris del centre.

El 2007, el Centre de Natura i Desenvolupament Sostenible dels Pirineus, va continuar la seva consolidació amb més de 16.000 pernотacions —un increment del 7,6% respecte de l'any anterior— i la creació de noves activitats per als visitants i una presència creixent a la comarca mitjançant una estreta col·laboració per difondre el patrimoni natural i cultural dels Pirineus.

- Objectius

-Promoure la cultura de la sostenibilitat. - Promoure la conservació d'espais naturals de gran valor ecològic. -Promoure el coneixement i el gaudi del patrimoni natural i cultural dels Pirineus. - Dinamitzar les àrees rurals i d'alta muntanya. - Fer compatibles les activitats de lleure i de vacances amb els valors de la sostenibilitat. - Afavorir en els visitants la identificació i el respecte pels diferents elements que configuren el paisatge.

- Equipaments

El Centre de Les Planes de Son està dotat d'un edifici bioclimàtic, que utilitza energies renovables, un Observatori Astronòmic i un Centre de Fauna, tot gestionat amb criteris pro ambientals. Com a actualitat el centre disposa d'una estació meteorològica manual i una altra de automàtica. El centre disposa d'un equip d'educadors que són experts coneixedors dels Pirineus i especialistes en diferents àrees.

El centre disposa de 94 places d'allotjament distribuïdes en 22 habitacions de 4 llits i 2 habitacions de 3 places condicionades per a persones amb mobilitat reduïda. Totes les habitacions estan dotades amb un espai de treball i connexió a Internet.

També disposa d'un espai de recepció, cafeteria, cuina, menjador per a 100 persones i els serveis de restauració necessaris per cobrir la manutenció durant les estades dels visitants.

Centre de fauna

El Centre de fauna de les Planes de Son, és un equipament integrat en el medi, que acull espècies de fauna salvatge dels Pirineus. Les espècies animals que hi trobem, han patit problemes en el moment de néixer i com a conseqüència, la seva mare no ha participat en l'al·letament, ja bé sigui per abandonament o bé per mort. En aquest moment intervé l'ésser humà, i mitjançant un procés d'impremtació, se'ls pot recuperar i dignificar la seva vida en un estat semblant al del seu hàbitat.

Actualment, al Centre de Fauna podem trobar set espècies: cabirol, isard, geneta, guineu, taxó, gall fer i linx europeu.

Els objectius del centre de fauna es basen en tres aspectes diferenciats:

- La divulgació i coneixement de l'espècie: L'apropament de l'ésser humà a la fauna salvatge, és un procediment bàsic, per poder entendre la importància de protegir i preservar les espècies i el seus diferents hàbitats.

- Reintroducció: en casos concrets, algunes de les espècies es poden reproduir en el mateix centre. En aquest cas, l'ésser humà no intervé en el procés d'al·letament i la cria conviu amb la seva mare al llarg dels mesos de lactància. Un cop finalitzat aquest procés se'l pot alliberar en el seu medi. Amb aquest procés, es retorna a la natura altre cop una espècie que un bon dia el medi va perdre.

- Recerca: En aquest tercer objectiu, el centre de fauna, ha de servir perquè futurs estudiants de zoologia puguin aprofundir en el coneixement de les nostres espècies animals.

18è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

Les últimes solucions del concurs, des de l'abril fins el mes de juliol, eren les següents:

Foto nº 7:	<i>Lymnocyptes minimus</i> Jack Snipe	Becadell sord Agachadiza Chica
Foto nº 8:	<i>Anthus spinoletta</i> Water Pipit	Grasset de muntanya Bisbita Alpino
Foto nº 9:	<i>Dendrocopos minor</i> Lesser Spotted Woodpecker	Picot garser petit Pico menor
Foto nº 10:	<i>Circus cyaneus</i> Hen Harrier	Arpella pàl·lida Aguilucho Pálido
Foto nº 11:	<i>Numenius phaeopus</i> Whimbrel	Pòlit cantaire Zarapito Trinador
Foto nº 12:	<i>Sylvia conspicillata</i> Spectacled Warbler	Tallarol trencamates Curruca Tomillera
Foto nº 13:	<i>Calandrella brachydactyla</i> Greater Short Toed Lark	Terrerola vulgar Torrera Común
Foto nº 14:	<i>Corvus monedula</i> Western Jackdaw	Gralla Grajilla

Aquestes eren les dues fotografies del concurs corresponents al mes de juliol, i, a sota, el text de Sergi Sales, amb les solucions.

Les solucions:

foto 1. **Terrerola vulgar** (*Calandrella brachydactyla*)- Delta de l'Ebre- El bec robust i colors terrosos ja ens indiquen que es tracta d'un ocell dins la família dels alàudids. La presència de rectrius externes blanques i senceres en discriminen força espècies. Però l'únic que presenta plomatge llis sense llistes seria la terrerola vulgar.

foto 2. Poll de **Gralla** (*Corvus monedula*)- Lleida - El bec robust i els colors negres, ja ens portarien cap al grup dels còrvids. De fet, les plomes que cobreixen les narius, serien exclusives d'aquesta família. Per separar-la d'altres còrvids només cal fixar-se amb el color blau de l'iris de l'ocell.

Sergi Sales

CLASSIFICACIÓ DEL 18è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ D'AUS

Publiquem ara la classificació del 18è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus, comptant la puntuació corresponent a les catorze fotografies, dels mesos de gener a juliol, i de la primera prova extra, en cas d'empat, per ordre temporal de les respostes donades.

28,9 PUNTS:	Marc Pérez
27,5 PUNTS:	Enric Morera
27,2 PUNTS:	Núria Rodríguez
27,1 PUNTS:	Tomás Blasco
25,7 PUNTS:	Jaroa López
25,4 PUNTS:	Pep Domènech
25,1 PUNTS:	Lluís Estrada
23,7 PUNTS:	Victor Iglesias
21,5 PUNTS:	Francesc Capdevila
20,3 PUNTS:	Vicenç Roig
20,1 PUNTS:	Bet Mejan Montse Puig
6 PUNTS:	Sandra Morujo

Acte final del 2015.

Aquestes dues fotografies següents són les corresponents al mes d'agost.

En Sergi Sales va enviar un avís per les vacances. A continuació reproduïm el text del correu electrònic.

Hola,

Com que són mesos complicats per les vacances, deixaré fins l'1 de setembre, data improrrogable, per contestar les fotos corresponents al mes d'agost i per qui falti dels sons de la prova extra nº2.

Moltes gràcies.

Sergi Sales

Podeu demanar de participar en el concurs a salssergi@gmail.com

OBSERVACIONS ORNITOLÒGIQUES

Aquestes són les observacions de l'agost del 2019 de les quals hem rebut comunicació.

Dins Natusfera hi ha el projecte "Observacions ornitològiques ANT" amb més observacions ornitològiques del municipi de Torrelles de Llobregat. S'hi pot accedir des del web de l'ANT o a l'adreça <https://natusfera.gbif.es/projects/observacions-ornitologiques-ant>

Duc (*Bubo bubo*) (1 ex.) observat cantant al turó de la Bruguera.

Dissabte, 31 d'agost del 2019, a les 20,45 hores.

Observador: Vicenç Roig

Oreneta vulgar (*Hirundo rustica*) (+120 ex.) + **Oreneta cuablanca** (*Delichon urbica*) (X ex.) observats als fils del c. Joan XXIII.

Dissabte, 31 d'agost del 2019, a les 7,55 hores.

Observador: Vicenç Roig

Oriol (*Oriolus oriolus*) (1 mascle + 1 femella) observats a can Güell.

Dijous, 29 d'agost del 2019, a les 18 hores.

Observador: Juan Mora

Estornell vulgar (*Stumus vulgaris*) (1 ex) fotografiat al raval Roig.

Dijous, 29 d'agost del 2019, a les 9,05 hores.

Observador: Tomás Blasco

Xoriguer (*Falco tinnunculus*) (1 mascle) observat a l'església.

Dimarts, 27 d'agost del 2019, a les 8,30 hores.

Observador: Vicenç Roig

Astor (*Accipiter gentilis*) (1 ex) observat al turó de la Bruguera.

Diumenge, 25 d'agost del 2019, a les 19,30 hores.

Observador: Vicenç Roig

Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*) (1 ex) observat en una torre elèctrica al puig d'Endi.

Diumenge, 25 d'agost del 2019, a les 18,30 hores.

Observador: Vicenç Roig

Duc (*Bubo bubo*) (1 ex.) + **Enganyapastors** (*Caprimulgus europaeus*) (1 ex.) + **Cabra boja** (*Strix aluco*) (1 ex.) escoltats des de can Nicolau.

Dissabte, 24 d'agost del 2019, a les 20,55 hores

Observador: Vicenç Roig

Astor (*Accipiter gentilis*) (2 ex) observats en vol a prop del mas Segarra.

Dissabte, 24 d'agost del 2019, a les 18,30 hores.

Observador: Pep Domènech

Picot garser petit (*Dendrocopos minor*) (1 ex) amb gravació de so a la rotonda de can Roig.

Dimarts, 20 d'agost del 2019, a les 13,57 hores.

Observador: Tomás Blasco

Cabra boja (*Strix aluco*) (1 mascle + 1 femella) escoltats al Tabor.

Dissabte, 17 d'agost del 2019, a les 21,25 hores.

Observador: Vicenç Roig

Enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*) (X ex.) escoltats al Tabor.

Dissabte, 17 d'agost del 2019, a les 21,10 hores.

Observador: Vicenç Roig

Xoriguer (*Falco tinnunculus*) (1 ex) observat al coll de can Rius.

Dissabte, 17 d'agost del 2019, a les 20,40 hores.

Observador: Vicenç Roig

Oreneta vulgar (*Hirundo rustica*) (75 ex.) observats als fils del c. Joan XXIII.

Dimecres, 14 d'agost del 2019, a les 7,45 hores.

Observador: Vicenç Roig

Falcot negre (*Apus apus*) (10 ex) observats a la serra de la creu de Sant Pau.

Dilluns, 12 d'agost del 2019, a les 19,38 hores.

Observadora: Neus Planas

Corb (*Corvus corax*) (4 ex) observats volant sobre la serra de la creu de Sant Pau.

Dilluns, 12 d'agost del 2019, a les 19,32 hores.

Observadora: Neus Planas

Ballester (*Tachymarpis melba*) (20 ex) observats i fotografiats.

Dilluns, 12 d'agost del 2019, a les 19,25 hores.

Observadora: Neus Planas

Àguila cuabarrada (*Aquila fasciata*) (1 ex) observat i fotografiat en vol al nostre entorn.

Dilluns, 12 d'agost del 2019.

Observadora: Neus Planas

Enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*) (1 ex.) escoltat a can Balasc de baix.

Diumenge, 11 d'agost del 2019, a les 22 hores.

Observador: Vicenç Roig

Enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*) (2 ex.) escoltats al celler del Térmens i can Balasc de dalt.

Diumenge, 4 d'agost del 2019, a les 21,40 hores.

Observador: Vicenç Roig

Duc (*Bubo bubo*) (1 ex.) escoltat des de can Nicolau cap al turó de la Bruguera.

Diumenge, 4 d'agost del 2019, a les 22 hores.

Observador: Vicenç Roig

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) (1 jove) observat a la passera de can Gallina.

Diumenge, 4 d'agost del 2019, a les 21,10 hores.

Observador: Vicenç Roig

Corb (*Corvus corax*) (15 ex.) observats a la pedrera de can Gallina.

Diumenge, 4 d'agost del 2019, a les 20,40 hores.

Observador: Vicenç Roig

Gratapalles (*Emberiza cirius*) (1 mascle) observat i escoltat a can Reinal.

Diumenge, 4 d'agost del 2019, a les 19,45 hores.

Observadors: Isabel Mora, Neus Planas i Vicenç Roig

Gafarró (*Serinus serinus*) (2 ex) fotografiats als horts de davant la deixalleria.

Diumenge, 4 d'agost del 2019, a les 18,15 hores.

Observadora: Isabel Mora

10è CONCURS DE FOTOGRAFIA NATURALISTA TORRELENC

L'ANT organitza, cada dos anys, el concurs de fotografia naturalista torrellenc. Enguany, coincidint amb la Festa Major de Sant Martí es realitzarà la desena edició i s'ha renovat de forma que caldrà presentar les fotografies en format digital.

A continuació reproduïm les bases amb prou antelació per poder presentar les fotografies a la primera quinzena d'octubre.

BASES

OBRES: Màxim 2 fotografies per apartat i autor/a.

MIDES I PRESENTACIÓ: En format digital JPG, amb un mínim de 1200 píxels en el seu costat major, amb una mida màxima d'arxiu de 10 MB.

LLIURAMENT: Per correu electrònic a l'adreça **ant.laformiga@gmail.com**. Cal posar com a assumpte o tema **Concurs de fotografia naturalista**. Al text cal posar el títol de la fotografia i el nom de l'autor.

JURAT: Estarà format per persones enteses en fotografia i natura.

EXPOSICIÓ: Les fotografies seleccionades s'exposaran a la sala d'exposicions de la Biblioteca Pompeu Fabra.

CALENDARI

DATA D'ADMISSIÓ: A partir de l'1 d'octubre i fins el dimarts, 15 d'octubre del 2019.

PRESELECCIÓ: Dilluns, 21 d'octubre del 2019.

REUNIÓ DEL JURAT: Dilluns, 4 de novembre.

LLIURAMENT DELS PREMIS: El dijous, 7 de novembre del 2019, a les 20,30 hores, a la Biblioteca Pompeu Fabra.

EXPOSICIÓ: Del 8 al 25 de novembre del 2019, a la Biblioteca Pompeu Fabra.

PREMIS

APARTAT FAUNA:	1r. Premi 60 € - 2n. Premi 30 €
APARTAT FLORA:	1r. Premi 60 € - 2n. Premi 30 €
APARTAT PAISATGE:	1r. Premi 60 € - 2n. Premi 30 €

NOTES

No estan permeses manipulacions que suposin alteració de la informació visual registrada originàriament per l'objectiu de la càmera i que recull el suport; és a dir, afegir, eliminar, desplaçar o modificar qualsevol element de la imatge. S'accepta convertir de color en blanc i negre, enquadrar o retallar una part de la imatge o filtrar-les.

L'organització farà imprimir les 6 fotografies seleccionades de cada apartat.

Cada persona concursant tindrà dret a un sol premi per apartat.

Les obres premiades i seleccionades de cada apartat, després de l'exposició, seran dipositades a l'arxiu de l'ANT i podran ser publicades per la nostra entitat.

L'organització es reserva el dret de suspendre el concurs si no es presenten un mínim de fotografies.

Els premis, a judici del jurat, podran declarar-se deserts.

En l'apartat de fauna no s'admeten fotografies de nius, polls i/o animals en captivitat.

Totes les fotografies han de ser realitzades a l'àmbit local de Torrelles de Llobregat.

El fet de participar en aquest concurs suposa l'acceptació d'aquesta normativa i de les bases.

Organitzat per l'

COMUNICAT DE DEPANA SOBRE L'AEROPORT DE BARCELONA

En el full informatiu del mes passat i en el recull de premsa que l'acompanyava es tractava sobre la campanya "Queda't a terra" i ens fèiem ressò de la conferència "Decreixement de l'aviació".

Depana, des de fa molts anys, lluita per mantenir els espais naturals del delta del Llobregat que envolten l'aeroport del Prat i contra les ampliacions de l'aeroport que els afecten.

En un comunicat de premsa enviat per Depana, el 30 de juliol del 2019, es demana una nova Avaluació d'Impacte Ambiental per a qualsevol futur projecte previst per a l'Aeroport de Barcelona-El Prat.

Coberta del llibre "Els sistemes naturals del delta de Llobregat" editat per la Institució Catalana d'Història Natural, filial de l'Institut d'Estudis Catalans.

Barcelona, 30 de juliol del 2019

DEPANA RECLAMA UNA NOVA AIA PER ALS FUTURS PROJECTES PREVISTOS A L'AEROPORT DE BARCELONA

Incompliments en l'Avaluació de d'Impacte Ambiental (AIA) en l'ampliació de l'Aeroport de Barcelona afecten greument a les poblacions d'aus del delta de Llobregat i als seus hàbitats

En el 2012 Depana va interposar una Queixa davant de la Comissió Europea manifestant nombrosos incompliments

Les noves propostes d'ampliació de l'Aeroport suposen un increment dels danys ja produïts en el delta de Llobregat

L'impacte de les noves propostes d'ampliació de l'Aeroport de Barcelona suposen l'increment de danys ja produïts en el delta de Llobregat des que se'n van iniciar les obres d'ampliació de l'Aeroport i que, actualment, no han estat reparades per les administracions competents, tant espanyola com catalana, les quals, a més, no han complert amb els seus compromisos, posant en greu risc la coherència de la Xarxa Natural 2000 (d'ara endavant XN2000).

Ja l'any 2012, DEPANA va interposar una Queixa davant la Comissió Europea (EU-Pilot 5866/13/ENVI)(1) per posar de manifest els incompliments de les directives d'Aus i Hàbitats als espais naturals del Delta de Llobregat i el balanç ambiental negatiu de l'ampliació de l'aeroport de Barcelona, assenyalant en quina mesura no s'ha complert amb la Declaració d'Impacte Ambiental (d'ara endavant DIA) de l'ampliació de l'Aeroport de Barcelona (BOE núm. 16, 18 de gener de 2002).

En la Queixa també s'exposava una actualització de la situació poblacional de les espècies d'aus(2)(3) en el delta de Llobregat, destacant els anàtids hivernants (4). Aquesta espècie hauria disminuït com a conseqüència de les actuacions executades en el marc de l'ampliació de l'Aeroport de Barcelona, i com a conseqüència de la manca de protecció i gestió global de tots els espais naturals del Delta(5)(6).

De la mateixa manera, destaca la crítica situació en la qual es trobaven les zones protegides d'El Remolar-Les Filipines i la llacuna La Ricarda, a causa de les contínues pressions de l'Aeroport de Barcelona i de l'impacte de les aigües procedents de les zones agrícoles i urbanes, actuacions que, en definitiva, no haurien estat avaluades ni exposades adequadament.

L'Avaluació de l'Impacte Ambiental (d'ara endavant AIA) de l'ampliació de l'Aeroport no es va realitzar correctament, ni es van establir les mesures necessàries per a garantir la protecció dels espais naturals, ni de les espècies d'aus del delta de Llobregat, com bé Depana va exposar en la Queixa presentada l'any 2012. Com a conseqüència s'ha produït un detriment dels seus hàbitats, així com una notable disminució de les espècies.

Els terrenys que es van adquirir com ara el càmping Toro Bravo i l'anomenat corredor litoral són zones aeroportuàries amb servituds que afecten el desenvolupament d'algunes de les poblacions d'aus més destacades d'aquests espais. Una prova d'aquest fet és que, ni de bon tros, s'han complert les expectatives d'increment de les poblacions d'aus que es va publicar en el DIA en el 2002(7). Ben al contrari, aquestes poblacions han disminuït notablement o inclús han desaparegut algunes espècies nidificants, com és el cas de l'Arpella comuna i del Coriol camanegre.

Per tot això, manifestem la necessitat d'una nova tramitació de l'AIA per als futurs projectes previstos per a l'Aeroport de Barcelona, en la qual es prioritzi el criteri de protecció dels espais naturals i les espècies protegides del delta de Llobregat.

Sobre l'edifici satèl·lit de l'Aeroport de Barcelona

Recentment, AENA ha anunciat l'inici de les obres de la Terminal satèl·lit de la T1 entre el 2021 i el 2022. El Consell d'Administració d'AENA va aprovar el 26 de març d'enguany l'inici del procés per a la construcció del nou edifici, mitjançant la licitació de l'assistència tècnica i la redacció del projecte, així com l'assistència d'arquitectura. Aquestes assistències inclouen la redacció dels projectes

constructius que serveixen de base per a la licitació de les obres del nou edifici satèl·lit T1S, la reconfiguració de la terminal T1, la construcció del túnel de connexió de la T1 amb el nou edifici satèl·lit, l'ampliació dels aparcaments d'aquesta terminal i modificacions en el camp de vols amb la construcció d'una nova plataforma d'estacionament d'aeronaus associada al nou edifici satèl·lit i de nous carreres de rodatge.

Aquest projecte ja va ser contemplat en el Pla Director del 1999, però no es va arribar a presentar cap projecte concret.

Aquesta nova terminal i la seva ampliació complementària afectarien directament a la zona ZEPA continua del delta del Llobregat (La Ricarda-Cal Tet). Caldria, en aquest sentit, elaborar una nova avaluació d'impacte ambiental que s'adeqüés a les necessitats del lloc catalogat com a XN2000.

Sobre la Ciutat Aeroportuària de l'Aeroport de Barcelona

La ciutat aeroportuària també és un projecte que ja es contemplava en el Pla Director de l'Aeroport de Barcelona de l'any 1999 i en la DIA d'ampliació de l'aeroport del 2002.

L'increment de passatgers i de mercaderies transportades, a més de la construcció del nou edifici satèl·lit, justificaria per AENA i les autoritats públiques aprofitar l'entorn immediat de l'aeroport i construir diversos hotels, oficines i altres centres d'activitat que, actualment, encara no s'han construït. Aquesta nova ocupació incrementa els impactes negatius sobre les aigües superficials i freàtiques que alimenten les zones humides de La Ricarda i El Remolar, i que, com ja hem exposat en el nostre informe a la Comissió europea, ja es troben molt eutrofitzades.

De la mateixa forma que en el projecte anterior, seria necessari elaborar una nova AIA, tenint en compte les afectacions de les zones naturals protegides més properes a aquesta zona de l'Aeroport, com ara Can Dimoni.

La urbanització de la Ciutat Aeroportuària es va contemplar en la DIA d'ampliació de l'aeroport de 2002, tot i que, actualment, aquesta DIA hauria perdut la seva vigència i, per tant, cal iniciar novament el tràmit d'avaluació d'impacte ambiental conforme al que estableix la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental. I, molt més estricte que el que regulava la DIA del 2002.

Sobre la nova proposta de la Cambra de Comerç: allargar la tercera pista

Un recent informe de la Cambra de Comerç de Barcelona ha recuperat la idea d'allargar la tercera pista per a facilitar l'accés d'aeronaus de gran envergadura. Aquesta proposta sorgeix per suposada necessitat d'afrontar els problemes de capacitat de l'Aeroport de Barcelona i amb l'objectiu d'arribar als 90 milions de passatgers en el 2030 i, es considera la més adequada, segons el Director d'Estudis d'Infraestructures de la Cambra, perquè també seria l'opció més senzilla.

Tanmateix, malgrat que aquesta opció podria reduir l'impacte acústic en algunes zones, implicaria ocupar part dels espais naturals protegits d'El Remolar i La Ricarda, zones d'especial protecció per a les aus.

Sembla que ja ningú contempla l'opció de la "quarta pista sobre el mar". És possible que es comenci a assumir que, enfront el canvi climàtic, bastantes complicacions comportarà mantenir la distància actual de la tercera pista amb la línia de costa.

- (1) Queixa pilot delta de Llobregat: EU-Pilot 5866/13/ENVI
- (2) (3) Situació poblacional de les espècies d'aus en el delta de Llobregat
- (2) Informe ornitológico sobre las especies referenciadas (2012).
- (3) Revisión y evaluación de los motivos que justifican la Queja (2017)
- (4) Sobre la disminución de anátidas invernantes (2015)
- (5) (6) Anàlisi de les causes de la desaparició dels Ànecs collverd al delta de Llobregat
- (5) El Delta del Llobregat a la Web de DEPANA
- (6) Petició n.º 0623/2016, sobre la queja EU-Pilot 5866/13/ENVI relativa al delta del Llobregat.
- (7) Situació de les poblacions d'aus al delta de Llobregat (2014)

Per accedir a les notes a peu de pàgina i a més informació us donem l'enllaç al web de Depana.

<https://depana.org/2019/07/depana-reclama-una-nova-aia-per-als-futurs-projectes-previstos-a-laeroport-de-barcelona/>

Per garantir la gestió i la protecció dels espais naturals del delta del Llobregat, el maig de 2005, es va crear el Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat. Aquest consorci és integrat per la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments del Prat de Llobregat, Viladecans, Gavà i Sant Boi de Llobregat.

d'exemplars centenaris i, sobretot, el manteniment dels oliverars i el paisatge.

Dijous, 01/08/2019

Compareixem al Parlament de Catalunya per la Proposició de Llei de protecció d'oliveres monumentals

Salvem lo Montsià i GEPEC-EdC compareixen al Parlament de Catalunya, a la Ponència de la Proposició de Llei de protecció d'oliveres monumentals

Dijous 4 de juliol, Salvem lo Montsià i GEPEC-EdC vam comparèixer a la Ponència del Parlament que ha d'elaborar l'Informe sobre la Llei de protecció d'oliveres monumentals a Catalunya. Anteriorment havíem parlat amb una delegació del Síndic de Greuges de Catalunya, la qual va veure que era urgent tramitar la Llei i fer una moratòria d'arrencades d'oliveres al territori. Agafant el compromís d'adreçar-se als departaments de Territori i Agricultura per a que es prenguin mesures ràpides i fermes per aturar amb la màxima immediatesa l'espoli d'aquest patrimoni natural.

La Proposició de Llei va ser sotmesa a debat, el dia 4 de juliol, en el que Salvem lo Montsià i GEPEC-EdC vam defensar la protecció del Paisatge de l'olivar com a mitjà de vida d'una població rural que està disminuint en un territori on no són viables altres tipus de conreus, per ser rocallós i de secà.

Comunicant que si desapareix l'olivar quedaria un paisatge desèrtic. Vam insistir en buscar fórmules en el sector de l'oli per seguir l'exemple del Priorat amb els vins, i que el pagès es pugui guanyar la vida i pugui conservar estes oliveres que han sigut conreades per la seua família, segurament durant segles. I que quan es vénen de qualsevol manera, desapareixen els arbres, màrgens, cabanes, cocons, fauna; quedant la terra erma on mai es podrà cultivar res més. El futur quedaria hipotecat.

Pel que fa al contingut concret de la Llei, aquí van les nostres consideracions:

1) Coincidim plenament amb els sindicats de pagesos del nostre territori en què les formes a l'hora de presentar la Llei no han estat encertades per part del grup socialista. Per una banda perquè, com s'ha vist en les compareixences, no s'ha consultat prèviament a tots els

agents afectats per la llei i això fa que el text presentat no satisfaga gairebé a ningú. A més, com hem denunciat diverses vegades, el fet d'anunciar la presentació de la proposta de llei ha comportat irremediablement un increment de l'espoli per part dels viveristes que, coneixedors de la possible limitació de l'arrencada d'oliveres, s'estan afanyant a fer créixer el seu stock.

2) També coincidim amb els pagesos del nostre territori en què la llei que s'acabe aprovant no només ha de defensar i protegir les oliveres, sinó també als i les pageses que en tenen cura. La llei cal que contemple accions per a evitar que es malmeti este patrimoni de valor incalculable, però també cal que desenvolupe mesures per tal que els pagesos puguin viure del cultiu de l'olivera en condicions dignes, aquestes mesures passen evidentment per ajudes econòmiques als propietaris i als/les pagesos/es que les cultiven, però no només, allò que realment cal és afavorir el consum d'oli d'oliva -i aquí també podríem parlar de qualsevol altre producte agrícola- de proximitat, posant en valor les propietats nutricionals i terapèutiques de l'oli d'oliva per davant d'altres tipus d'olis vegetals i, a més a més, el valor cultural i històric del consum d'oli provenint d'oliveres monumentals, les centenàries i les mil·lenàries, de varietats autòctones úniques i d'uns paisatges, història i entorns únics i especials. Ens cal donar valor a l'oli de la nostra terra, un oli que per moltes raons és excepcional.

3) Finalment pensem que cal en efecte establir què és una olivera monumental. Per a nosaltres, i també per a bona part de la ciutadania que ens recolza, un arbre, o qualsevol altre element patrimonial, amb diversos segles d'antiguitat ja és monumental. Pensem

que ningú pot posar en dubte que un arbre amb 300 o 400 anys d'antiguitat té un valor que va més enllà d'allò mediambiental o paisatgístic, té també un valor històric i és un patrimoni natural i cultural tant del país com de la humanitat. D'esta manera nosaltres considerem que les oliveres d'entre 300 i 400 anys han d'estar ja protegides, i segons els estudis actuals serien aquelles que tenen més de 2 metres de perímetre de tronc a 1,3 m d'alçada. És en este llindar on pensem que hauria de començar l'establiment de la monumentalitat de les oliveres. I volem remarcar que no creiem en l'excusa que s'arranquen els arbres per donar-los una "segona oportunitat", doncs moren amb el temps (un exemple seria el Parc Temàtic de l'Oli a les Borges Blanques, que ja són mortes, després d'aguantar uns anys de trasplantament en unes terres i en unes condicions climàtiques diferents del lloc on originalment les van arrencar).

4) Més enllà d'allò que es considera una olivera monumental, nosaltres defensem també que no s'ha de protegir estes oliveres de forma aïllada, sinó que cal anar cap a una visió de paisatge històric. No tindria cap sentit mantindre una olivera monumental i arrancar la resta d'oliveres de la finca, o deixar que es destrueixin les construccions de pedra en sec, i altre patrimoni rural agrari associat, que acompanyen tots els camps d'oliveres monumentals i que, juntament amb les oliveres, representen un testimoni arqueològic i natural de la història agrícola del nostre territori. Tenint en compte això, defensem que cal protegir les finques que tinguen com a mínim el 20% d'exemplars monumentals en elles.

Estes són les nostres principals consideracions respecte la llei en tràmit. Demanem que ara s'escolte a totes les veus que no només treballem per conservar el passat, sinó que ho fem també per construir un futur digne per al nostre territori. I esperem que s'aplique algun tipus de moratòria a l'arrencada d'oliveres per parar l'arrencada fins que la llei estiga aprovada, sinó ben aviat no ens quedarà res a protegir.

Per la pagesia, per les oliveres monumentals centenàries i mil·lenàries, pel territori i paisatge, pel patrimoni rural i perquè volem un camp ben viu, amb pagesos i pageses cuidant-lo i mantenint els paisatges. Volem un futur del món rural digne i just!!

VESPA VELUTINA A TORRELLES

Informa Neus Planas que el dilluns, 12 d'agost, a les 20,59 hores, al camí de vianants del raval Mas, va observar un exemplar de *Vespa velutina*.

És la seva primera observació d'aquesta espècie exòtica invasora al nostre entorn.

Està fotografiada sobre flors de Miraguà de jardí (*Araujia sericifera*), espècie vegetal també considerada invasora, en els gabions de granit que protegeixen el camí.

Acompanyant el full informatiu de l'abril del 2011 ja es va publicar un recull de premsa, el número 22 de la col·lecció, amb el títol "Nova vespa invasora".

El gener del 2005 es va detectar el primer exemplar a França de *Vespa velutina nigrithorax* i es va fer pública la hipòtesi de que havia arribat a través d'una càrrega de ceràmica, procedent de la Xina i desembarcada al port de Bordeus, l'any 2003, amb destinació a un horticultor de Nerac.

En el recull de premsa del 2011 ja es preveia que arribaria a Catalunya en poc temps perquè ja s'havien trobat nius al vessant nord dels Pirineus i els apicultors catalans la consideraven una greu amenaça per a la seva activitat.

Mapa de localització dels més de 500 nius eliminats el 2017.

Al març del 2012 ja es va localitzar el primer niu a la comarca de l'Alt Empordà. A la tardor del mateix any també se'n van trobar a la vall d'Aran. A l'any 2013 se'n localitzaren alguns nius a les comarques de la Garrotxa i el Ripollès.

En els anys següents es va anar estenent per Catalunya i durant el 2018 es localitzaren els primers nius a les comarques del Vallès occidental, Barcelona ciutat, Maresme, Baix Llobregat i Baix Penedès.

El Termcat recomana denominar aquesta espècie com a *Vespa carnissera* asiàtica, *Vespa terrera* asiàtica o *Vespa xana* asiàtica. També considera inapropiades les denominacions de *Vespa depredadora* o *Vespa assassina*.

Al web del Termcat hi ha el següent comentari de Jaume Cambra Sanchez, de la Universitat de Barcelona, que proposa denominar-la *Vespa camagroga*.

Les vespes de mida gran (en francès *frelon* o en castellà *avispon*) totes venen d'Àsia, per mitjans naturals o portades involuntàriament per l'home. El terme *vespa asiàtica* s'ha popularitzat per denominar *Vespa velutina* var. *nigrithorax*, però en realitat és un nom poc afortunat ja que com dic totes les vespes grosses que tenim a Europa *Vespa crabro* i *Vespa orientalis* provenen d'Àsia. Òbviament *vespa assassina* no li escau, però *vespa carnissera* asiàtica redunda amb l'origen asiàtic de les dues autòctones que també tenim per aquí. Donat aquest raonament us proposaria una nova denominació que fa referència a un caràcter propi de la *vespa velutina* i que no tenen les altres vespes: les potes de color groc i el nom proposat és: *vespa camagroga*. Obviant el seu origen i esmentant un caràcter propi. Deixo a la vostra cura aquesta proposta.

Cordialment.

Al web de l'Ajuntament hi han penjat una informació sobre la detecció de diversos exemplars de *Vespa depredadora* asiàtica. La reproduïm a continuació.

Es detecten alguns exemplars de vespa asiàtica al municipi

L'espècie no és perillosa per a la salut i el benestar humà, però pot ser una amenaça per a la biodiversitat i l'apicultura

09/08/2019

Després de la detecció d'alguns exemplars de vespa asiàtica al municipi, l'Ajuntament vol fer arribar als veïns i a les veïnes un seguit d'informacions sobre l'espècie.

La vespa asiàtica, coneguda també com a vespa velutina, és una espècie procedent del sud-est asiàtic, que ha trobat a Europa unes condicions ideals per al seu desenvolupament. La vespa asiàtica no és perillosa per a la salut i el benestar humà, però si pot ser un risc per a la biodiversitat i l'apicultura, ja que desplaça les vespes autòctones i durant l'època de cria, caça centenars d'abelles diàriament per a alimentar les seves larves.

Aquesta espècie no és més agressiva que les vespes autòctones ni les seves picades són més doloroses ni més perilloses. Per aquest motiu, en cas d'una picada, cal actuar igual com amb una picada o mossegada d'un altre insecte. Així mateix, si es detecta un niu, es recomana mantenir-se a una distància mínima de cinc metres, ja que només ataquen si se senten amenaçades. Els nius, esfèrics i en forma de pera, estan formats per un material que recorda al paper maixé, elaborat a partir de fibra de fusta i la mateixa saliva de les vespes. Normalment, estan penjats a gran alçada en arbres, però també es poden trobar a terra o en edificis.

La vespa asiàtica es diferencia fàcilment de la resta de vespes per la seva coloració fosca en pràcticament tot el cos, exceptuant una línia horitzontal groga a l'abdomen i les potes fosques en la meitat anterior i de color groc en la meitat posterior.

En cas de detectar un exemplar o un niu, cal trucar al cos d'agents rurals en el telèfon 93 561 70 00 i posar-se en contacte també amb l'Ajuntament de Torrelles trucant al 93 689 00 00 o enviant un correu electrònic a info@torrelles.cat.

PARC NATURAL DEL MONTSANT

Al Parc Natural del Montsant hi ha moltes rutes marcades i, per accedir a la part superior del massís, cal passar per algun dels diversos graus existents. Actualment des dels òrgans de gestió del parc s'estan revisant els equipaments d'aquests graus.

Reproduïm la informació sobre el tancament temporal de l'ús dels graus de Carrasclet i Carbassal.

Divendres, 09 d'agost de 2019

Es tanca temporalment l'accés a dos graus de la Serra de Montsant

Al Parc Natural de Montsant, la comissió de seguretat d'equipaments dels graus ha acordat el tancament temporal dels graus de Carrasclet i Carbassal i del tram equipat de Punta Pericana. Es revisarà i millorarà l'equipament en mal estat d'alguns dels trams que actualment no garanteixen la seguretat dels usuaris.

ATENCIÓ PERILL!

**Tram en mal estat – Equipament en revisió
Accés temporalment prohibit**

S'ha detectat equipament en mal estat, per tant, no es pot garantir la seguretat en aquest grau.

"El Parc Natural de la Serra de Montsant, no es fa responsable de l'incompliment d'aquest advertiment"

En indrets abruptes com la Serra de Montsant, els graus són passos habilitats per salvar una costa de difícil accés i facilitar així el trànsit de persones. Dins l'àmbit de Montsant, hi ha diferents passos o graus considerats camins històrics, la majoria dels quals es van equipar molt abans de la creació del Parc Natural.

A petició del Parc Natural de Montsant, la Unitat d'Intervenció de Muntanya del Cos de Mossos d'Esquadra va presentar un informe sobre les condicions actuals d'aquests equipaments i alguns no garanteixen la seguretat dels usuaris. Per aquest motiu, el Parc Natural de Montsant va convocar, el passat 30 de juliol, amb una la comissió de seguretat creada per a la revisió dels equipaments dels graus, integrada per representants de diferents sectors implicats amb aquesta problemàtica: Excursionistes, Mossos d'Esquadra, Bombers, Agents Rurals i Ajuntament de la Morera de Montsant.

Aquesta comissió va recolzar la necessitat de revisar tots els graus i els seus equipaments, aplicar les pertinents mesures de correcció d'acord amb la normativa vigent, així com també millorar la senyalització informativa al peu de cada grau i a l'inici dels itineraris o rutes.

De manera urgent i prioritària es va acordar prohibir temporalment l'accés als graus de Carrasclet i Carbassal i del tram equipat a Punta Pericana i desequipar provisionalment els punts que presenten una major perillositat i un risc evident per als usuaris. A més, es col·locaran cartells per advertir del risc d'accident que comporten i per informar de la prohibició d'accés.

Cal tenir en compte que l'itinerari 1, de la Morera de Montsant, queda afectat per aquesta prohibició i, per tant, es recomana no fer-lo fins a nou avís.

La comissió continuarà treballant en la línia de millorar la seguretat i l'adequació a la normativa de tots aquests camins històrics de Montsant que s'aniran revisant progressivament.

DELTA DEL LLOBREGAT

Ens fem ressò de dues informacions publicades al web del consorci de les reserves del delta del Llobregat. Si en el full anterior informàvem de la nidificació del Roquerol en un pont al Besòs, ara ho fem d'un pont del Llobregat i en un niu començat d'Oreneta cua-rogenca.

L'altra informació fa referència a la detecció d'un exemplar de Llúdriga al delta.

12/07/2019

El Roquerol nidifica per primer cop al Delta del Llobregat

Durant les tasques de seguiment d'ocells nidificants que realitza el personal del Consorci s'ha detectat i confirmat la nidificació del Roquerol al Delta del Llobregat

El Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*) és un ocell semblant a una oreneta cuablanca, però de color marró per damunt i blanc brut per sota. És un ocell que viu en ambients rupícoles, especialment de muntanya, on nidifica. A vegades també nidifica en edificis i ponts de zones de muntanya.

Al Delta del Llobregat, fins ara, només es presentava com a migrador i hivernant, a vegades nombrós, entre els mesos de setembre i abril, però mai a la resta de la primavera o l'estiu.

La zona de nidificació més propera al Delta és al massís del Garraf, on és un nidificant escàs.

Per tant, observar aquesta espècie al Delta entre els mesos de maig i juliol és una raresa. Que hi hagi una parella encara més. I que es confirmi la nidificació d'aquesta parella al Delta és tota una gran novetat.

I justament això és el que ha succeït al llarg de la primavera i estiu d'aquest any, quan s'ha comprovat la presència continuada d'una parella sota un dels ponts del riu Llobregat i finalment s'ha pogut

confirmar la seva nidificació, amb al menys tres pollets al niu.

Com a curiositat dir que aquest ocell ha fet servir el niu a mig fer d'altre espècie d'oreneta, l'oreneta cua-rogenca (*Cecropis daurica*), una espècie migradora de la qual no es té la constància de la seva nidificació al Delta, però que a vegades construeix nius que finalment acaba abandonant.

Val a dir que s'ha vist la parella alimentant-se gairebé en exclusiva a sobre del riu, agafant els nombrosos insectes que volen sobre l'aigua i la vegetació del marge.

Aquests fets es poden relacionar amb la millora ambiental i de la qualitat de l'aigua dels últims quilòmetres del riu Llobregat, des de la posada en marxa de la depuradora del Baix Llobregat, l'any 2002. Tot i que la qualitat ambiental del riu i l'ordenació del seu ús públic encara pot millorar.

09/07/2019

La llúdriga torna al Delta del Llobregat

Naturalistes de l'associació BioEduca han tornat a captar imatges de la llúdriga al Delta del Llobregat, al terme municipal de L'Hospitalet de Llobregat

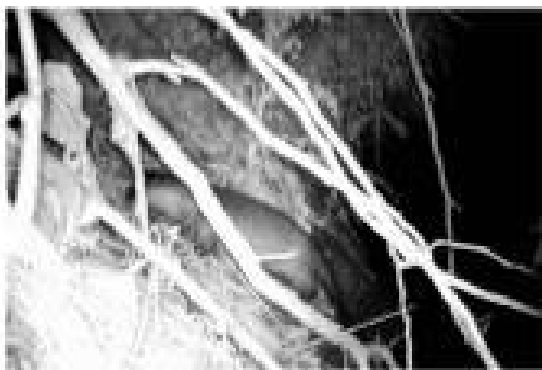

Foto: Associació BioEduca

El mes de maig una llúdriga va ser fotografiada al marge del riu Llobregat, dins el terme municipal de L'Hospitalet de Llobregat, mitjançant una càmera de fototrampeig col·locada per Tomás Ballesteros i Arturo Degollada, de l'Associació BioEduca, mentre feien les tasques de camp d'actualització del catàleg de fauna de L'Hospitalet de Llobregat.

És la segona cita confirmada de llúdriga en el tram final del riu Llobregat, entre Sant Boi i el mar. Amb anterioritat s'havia observat un exemplar l'any 2014, davant de Cornellà, que va ser filmada mentre es menjava un cranc de riu americà.

Al gener d'aquest mateix any, un informador dels espais naturals també va detectar unes petjades de llúdriga a cal Tet, al Prat de Llobregat, que després no van tenir continuïtat.

Totes aquestes observacions se situen al Delta del Llobregat, on fins ara no s'ha confirmat la presència continuada de llúdrigues, però on les cites van augmentant a poc a poc. Segons la bibliografia, els mascles de llúdriga poden tenir territoris de fins a 10 quilòmetres de riu, pel que és possible que hi hagi llúdrigues riu amunt, i que aquests exemplars baixin i pugin pel riu de tant en tant. Per tant, no es descarta que es tornin a veure llúdrigues pel Delta.

Les observacions de llúdriga al Llobregat es poden relacionar amb la millora ambiental del riu que s'han produït els darrers anys. Però l'assentament definitiu de la llúdriga al Delta dependrà molt de la millora definitiva de la qualitat de l'aigua en el tram final del riu, especialment des de Sant Boi fins al mar, on encara no és tan bona com seria desitjable. L'aportació d'aigua depurada a aquest tram del riu podria ajudar a millorar la qualitat de l'aigua, el manteniment de cabals i a la recuperació de la fauna aquàtica que li és pròpia. Aquesta aportació de les aigües regenerades de la depuradora del Baix Llobregat estava prevista per mantenir el cabal ecològic del Llobregat i frenar la salinització del Delta, i les obres necessàries ja es van realitzar fa anys. Recentment el Departament de Territori i Sostenibilitat, a través de l'Agència Catalana de l'Aigua, i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, i amb la col·laboració del Departament de Salut i de l'operador Aigües de Barcelona, han impulsat la realització de proves per a implementar aquesta mesura.

Durant els darrers anys l'ús públic del riu ha augmentat molt i està bé que cada cop sigui més conegut i apreciat com espai recuperat per gaudir de la natura. Però en ocasions l'alta freqüentació, sobretot els caps de setmana, deixant pocs espais tranquils per a la fauna, condiciona la seva funció de corredor biològic. Per això cal insistir en l'ordenació d'aquest ús públic i en la sensibilització ambientals, que contribuiran sens dubte a generar unes millor condicions perquè la fauna pròpia d'aquests ambients fluvials, com ara la llúdriga, pugui recolonitzar-los.

EL VEHICLE COMPARTIT A LA CIUTAT DE BARCELONA

Va creixent l'ús compartit de vehicles. A continuació reproduïm una informació publicada al diari El Punt Avui sobre l'ús compartit en els diversos vehicles.

Creix l'interès pel vehicle compartit

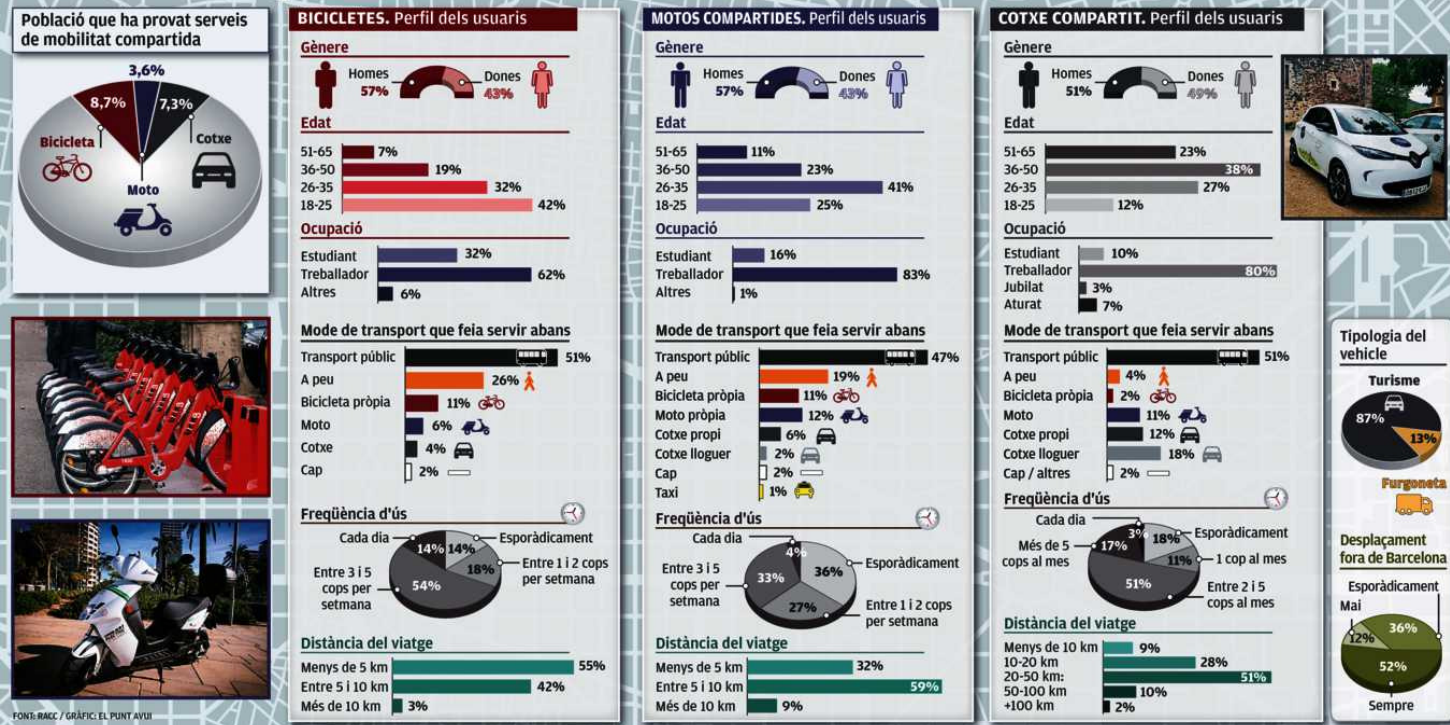
A Barcelona, la bicicleta és el vehicle compartit més utilitzat, segons un estudi elaborat pel RACC

Les empreses operadores en el sector destaquen els avantatges ambientals que suposa aquesta pràctica

La majoria dels usuaris no tenen cotxe en propietat

Marta Membrives - barcelona - 17 agost 2019

El vehicle compartit a Barcelona

La ronda litoral de Barcelona, plena de trànsit, en una imatge massa habitual O. DURAN.

Menys del 10% dels barcelonins és usuari de mobilitat compartida

Els operadors troben a faltar l'impuls de les administracions

És possible tenir accés a un vehicle sense ser-ne propietari. A més dels avantatges per als usuaris, que s'estalvien les despeses de compra, lloguer d'aparcament i assegurança, qui hi surt guanyant de forma clara és el medi ambient, perquè compartir un vehicle representa que n'hi hagi menys en circulació i redueix la contaminació. Cada cop són més els conductors que s'interessen pel cotxe multiusuari, el carsharing, i en grans ciutats també es pot optar per motos i bicicletes en el mateix règim.

A la ciutat de Barcelona, l'ús dels serveis de mobilitat compartida encara és incipient, ja que menys del 10% de la població l'ha fet servir. L'estudi Ús dels vehicles compartits a Barcelona, elaborat pel Reial Automòbil Club de Catalunya (RACC), recull que entre tots els serveis disponibles a Barcelona, la bicicleta compartida és el que més usuaris han provat (8,7%), seguit del cotxe compartit (7,3%) i la moto compartida (3,6%).

Es tracta de modalitats de mobilitat que interessen sobretot a la generació menor de 35 anys en el cas de la moto i la bicicleta compartida. El 51% dels usuaris de la bici compartida i del carsharing i el 47% de la moto compartida provenen del transport públic, segons el mateix estudi, que també recull que set de cada deu usuaris de la mobilitat compartida declara que no té vehicle propi.

El president de l'Associació Espanyola de Carsharing, Pau Noy, destaca que hi ha diferents tipologies de vehicles compartits i, en alguns casos, no ajuden a millorar la mobilitat a les grans ciutats, sinó que l'empitjoren. Aquest és el cas de les que es coneix com free floating que, segons Noy, en ciutats com Madrid està saturant el centre, treu viatgers al transport públic i empitjora la circulació. "És com l'Uber sense conductors, i ajuntaments

com Madrid l'estan afavorint oferint aparcament gratuït." També existeix la modalitat del vehicle privat compartit, el que es coneix com a car pooling en què diversos usuaris es posen d'acord per compartir cotxe en un mateix trajecte de forma habitual o bé per a desplaçaments puntuals i redueix el nombre de vehicles contaminants a les carreteres. En aquesta modalitat, la plataforma de cotxes multiusuari BlaBlaCar guanya usuaris sobretot en trajectes que no tenen equivalent en transport públic.

L'associació que presideix Martí Noy aplega quatre empreses i quatre cooperatives que es dediquen al carsharing. Es tracta d'opcions en què els cotxes s'han de recollir i retornar en un mateix punt, un aparcament normalment accessible a través del transport públic. D'aquesta manera s'afavoreix la mobilitat sostenible i es treuen vehicles privats dels centres urbans. "La majoria de vehicles de carsharing es fan servir en ocasions puntuals per cobrir rutes o horaris que el transport públic no cobreix", assegura Noy. A Catalunya, algunes empreses com Ubeqoo ja ofereixen serveis fora de la ciutat de Barcelona i tenen presència a municipis com Badalona i Sant Cugat. Segons dades de la mateixa companyia, cada vehicle que posen a disposició dels usuaris aconsegueix eliminar fins a vint cotxes privats. També va més enllà de Barcelona el model de Som Mobilitat, la cooperativa de vehicles elèctrics compartits amb comunitats de socis usuaris a Rubí, Olot o Mataró, entre altres municipis.

L'estudi del RACC conclou que l'actual usuari de cotxe compartit a Barcelona prové d'un vehicle motoritzat i que la meitat també dels que ara fan servir el carsharing feia viatges en transport públic. A diferència de la moto i la bici, l'usuari habitual té més de 35 anys i el 80% són treballadors. De fet, la meitat dels trajectes es deuen a motius laborals; el 31% són d'oci dins de la ciutat; el 17% són escapades de cap de setmana, i només el 2%, viatges més llargs. El 81% d'usuaris de cotxe compartit no tenen cotxe en propietat, i d'aquests un 35% asseguren que no en tenen pel cost que suposa l'adquisició i el manteniment. A aquest perfil, el president de l'Associació Espanyola de Carsharing hi afegeix que, en molts casos, els usuaris de cotxe compartit no necessiten vehicle privat perquè tenen "alternatives de transport públic". Explica que utilitzen els serveis de carsharing "entre cinc i sis cops l'any per fer front a necessitats puntuals, i en alguns casos el vehicle compartit funciona "com el segon cotxe familiar".

Bicing en creixement

L'ús de la bicicleta compartida a Barcelona té una especial incidència entre els joves, ja que el 74% dels usuaris són menors de 35 anys i dos de cada tres usuaris s'hi han incorporat en els dos darrers anys per l'aparició d'operadors privats que s'afegeixen al servei de Bicing, que Barcelona ofereix des del 2007. Sobre el seu perfil, sis de cada deu són treballadors i tres de cada deu són estudiants, i pel que fa la freqüència de l'ús, el 68% en fa un ús molt habitual: el 54% l'utilitza entre tres i cinc vegades setmanals i el 14% el fa servir cada dia. A més, el 39% dels usuaris valoren que el seu cost és més econòmic que un vehicle de propietat i la proximitat a les parades de transport públic.

El cas de les motos

Pel que fa als usuaris de les motos compartides, el 77% ho han fet substituint els viatges a peu o en bicicleta i el 47%, el transport públic, mentre que el 12% abans utilitzaven una moto privada i un 9%, el cotxe, inclòs el taxi. En la mateixa línia que la bicicleta, molts dels usuaris –fins a nou de cada deu– han incorporat aquest tipus de mobilitat en els últims dos anys. No obstant això, cal tenir en compte que només la meitat dels conductors reconeixen que tenen experiència prèvia en la conducció dels vehicles de dues rodes, un 19% admeten que no en tenen cap, i un 28% prefereixen no contestar, un fet que els autors de l'estudi consideren preocupant. Quant a la freqüència d'ús, la majoria –un 63%– no l'utilitza de manera habitual i un de cada tres ho fa entre tres i cinc vegades a la setmana.

Tot i la incidència en els beneficis ambientals del vehicle compartit, l'aposta pels vehicles elèctrics està lluny de generalitzar-se en el cas del cotxe compartit. El president de l'Associació Espanyola de Carsharing explica que el model de negoci amb cotxes elèctrics no està més estès a causa de les limitacions de les bateries, que dificulten la rotació per fer-los rendibles. "El temps que triga a carregar-se la bateria i la manca d'espais per poder-ho fer limiten l'ús dels cotxes elèctrics compartits", manté Pau Noy, que es mostra escèptic sobre la viabilitat dels cotxes elèctrics com els que hi ha ara al mercat perquè la potència elèctrica necessària representa un fre. Pau Noy apunta als vehicles d'hidrogen com una alternativa en el futur.

L'associació considera "imprescindible" el suport de les administracions per impulsar la mobilitat compartida i en critiquen la falta d'implicació. "Tenen al cap que som negocis privats, però el nostre objectiu és d'interès públic", remarca el president de l'associació. En aquest sentit, destaca la diferència entre l'aposta que s'està fent a altres ciutats europees amb la que es troben a l'Estat. "Si a Europa són a la primera divisió, aquí encara juguem a primera regional", es lamenta Noy, que fa una crida perquè Barcelona impulsi i lideri l'aposta pel cotxe compartit a l'Estat. "Tenint en compte la capacitat d'innovació tecnològica de Barcelona, cal un esforç concertat amb les administracions en matèria de cotxe compartit."

LES FRASES

Les empreses de 'carsharing' encara no opten totalment pel cotxe elèctric per les limitacions tecnològiques. A tot Europa l'impuls de les administracions ha estat fonamental.

Pau Noy, president de l'Associació Espanyola de Carsharing

Constituïm cooperatives de consum perquè les persones s'organitzin per compartir la mobilitat. La mobilitat compartida ha de ser un complement a l'ús del transport públic.

Arnau Vilardell, Coordinador de la cooperativa som mobilitat

Més alternatives de transport elèctric sostenible

A final d'any, Som Mobilitat tindrà una cinquantena de cotxes elèctrics compartits circulant per tot Catalunya. La cooperativa, que es va constituir el 2016 i va ser pionera a l'Estat pel que fa a mobilitat compartida amb vehicles elèctrics, ha posat en circulació vehicles de diferents tipologies però amb la mateixa filosofia: compartir vehicle per contaminar menys i abaratir els costos que han d'assumir els usuaris. "Constituïm cooperatives de consum perquè les persones s'organitzin per compartir la mobilitat", explica el seu coordinador, Arnau Vilardell. A hores d'ara ja hi ha 45 grups constituïts amb uns 1.500 socis inscrits.

Per donar resposta a les necessitats dels usuaris estan apareixent altres vehicles impulsats des dels socis de la cooperativa, com ara dues bicicletes de càrrega, amb remolc per poder transportar mercaderies, que circulen ja pels districtes de Gràcia i Sants, a Barcelona. També estan experimentant en la posada en funcionament de furgonetes elèctriques.

Vilardell manté que des de Som Mobilitat tenen molt clar quin ha de ser l'objectiu final de la mobilitat compartida: "És una aposta per reduir l'impacte dels vehicles privats en el medi ambient." Perquè això sigui possible apunta cap a la necessitat de reforçar les alternatives de transport públic, fomentar els desplaçaments a peu i en bicicleta, i que el vehicle compartit sigui un complement a la resta de mitjans per desplaçar-se que menys contaminen. La clau per al creixement del vehicle compartit elèctric és que es faciliti aparcament i s'habilitin prou punts de recàrrega dels vehicles. "Els vehicles elèctrics han vingut per quedar-se", afirma convençut el coordinador de la cooperativa,

Des de Som Mobilitat, el setembre de l'any passat van constituir una nova cooperativa de segon grau per al desenvolupament tecnològic d'aplicacions per al carsharing destinat a altres cooperatives europees que desenvolupin el mateix model de negoci.

ELS PRATS DE POSIDÒNIA A LA COSTA BRAVA

Amics de les Illes Formigues

3a Manifestació Submarina
en defensa del nostre fràgil litoral.

Dissabte, 10 d'agost

Lloc: Port Marina de Palamós, Llafranc i Calella Hora: 15:00 h

**Soc la posidònia,
font de vida
Cuida'm**

L'Associació d'Amics de les Illes Formigues promou la Tercera Manifestació Submarina en defensa del nostre fràgil litoral, tot posant l'èmfasi en la posidònia i la seva importància cabdal per tal de donar vida al nostre fons marítim. Per això, els manifestants, després de la immersió, penjaran una pancarta a les illes Formigues, amb el lema: "Soc la posidònia, font de vida. Cuida'm" a fi d'alertar d'aquesta problemàtica i demanar que es visibilitzin les zones més delicades on hi ha posidònia i així poder respectar-la. Acabarem amb un berenar al Port Marina de Palamós. La convocatòria és oberta a tothom, tant per fer la manifestació sota l'aigua com per acompanyar-nos-hi nedant.

Cal confirmar la participació als centres col·laboradors:

- Dive Center Palamós 972 60 03 45
- Gidive 872 21 64 53
- Poseidon 972 61 53 45
- Anemone 722 50 72 72

El preu de la sortida són 15€, i tota la recapitació anirà destinada a l'Associació d'Amics de les Illes Formigues.

ANEMONE **GIDIVE** **DIVE CENTER** **POSEIDON**

El dissabte, 10 d'agost, es va realitzar una manifestació submarina a les illes Formigues. Reproduïm la informació de les entitats organitzadores.

També ens fem ressò de dues informacions, de El Punt Avui i La Vanguardia, sobre la feina de l'associació Amics de les Illes Formigues per inventariar i estudiar les praderies de Posidònia de la Costa Brava, tal i com altres vegades hem informat de la mateixa feina del GOB a les illes Balears.

TERCERA MANIFESTACIÓ SUBMARINA DEFENSANT L'ORDENACIÓ DELS USOS I LA PROTECCIÓ DE LES ILLES FORMIGUES.

Dissabte, 10 d'agost, l'entorn submarí de les illes Formigues serà l'escenari de la tercera manifestació submarina defensant l'ordenació dels usos i la protecció d'aquest paratge. El punt de trobada i sortida serà Dive Center, GIDIVE, Anemone de Port Marina Palamós a les 15.00h i a la mateixa hora Posaidon a Calella de Palafrugell.

La manifestació està promoguda per l'associació "Amics de les Illes Formigues" i vol aconseguir la participació dels submarinistes i, si és possible, algunes embarcacions manifestants que rodejaran aquest paratge encapçalats per una pancarta on s'hi pot llegir "Sóc fràgil, estima'm".

"Sóc fràgil, estima'm" vol ser l'expressió del mateix mar que ens adverteix de la pressió que està patint i ens fa una crida d'atenció.

Aquest any la manifestació vol emfatitzar la importància de la posidònia, una planta endèmica de la mediterrània que filtra els sediments, dona transparència, contribueix a mantenir la qualitat i oxigenació de l'ecosistema submarí, i que, en temporada d'estiu, es

malmet, entre d'altres causes, per efecte de l'ancores i cadenes.

Per això els manifestants, després de la immersió, penjaran una pancarta a les illes Formigues per alertar de la problemàtica i demanar que es visibilitzi allà on hi ha posidònia i així poder respectar-la.

"Amics de les Illes Formigues" vol implicar tota la societat en aquesta sensibilitat i demana a l'administració que actuï consensuant amb el territori totes les mesures que garantiran l'ús ordenat d'aquest entorn paradisiac i la seva sostenibilitat.

Els 'boscós' submarins de la Mediterrània, en perill

Una entitat vol mapar les zones de posidònia marina per protegir-la

Les embarcacions o la contaminació fan perillar la planta més important del mar Mediterrani

Joan Trillas - girona - 15 agost 2019

Lluís Martí, amb una bola de posidònia arrencada per alguna embarcació, prop de les illes Formigues, aquest cap de setmana RAMON CASABAYÓ.

Una planta submarina amb més de 100.000 anys d'història

L'associació Amics de les Illes Formigues impulsa un projecte per mapar les superfícies de posidònia o alguers que hi ha en els fons marins del litoral de la Costa Brava. La contaminació, el fondeig de les embarcacions, principalment recreatives –només a Girona hi ha més de 15.000 amarratges– i la contaminació l'han afectat negativament i l'han posat en perill. La posidònia és una planta endèmica del Mediterrani que

contribueix a mantenir la qualitat i l'oxigenació de l'ecosistema submarí, d'aquí la seva importància.

Les dades ens parlen per elles mateixes: 977 quilòmetres quadrats és el que ocupa la Posidonia oceanica als Països Catalans, dels quals el 54% s'apleguen en aigües de les Illes Balears. Aquesta és una dada rellevant, perquè la converteix en una de les espècies més importants del mar Mediterrani. La importància d'aquesta planta submarina, que fa arrels i que serveix per a moltes espècies a manera de boscós submarins per protegir-se, pren més relleu quan veiem que un sol exemplar de posidònia s'ha comprovat que s'estén al llarg de 15 km i pot tenir una massa de més de 6.000 tones, amb una edat estimada de 100.000 anys, cosa que en faria l'organisme viu més vell del món.

La posidònia es troba, doncs, en una situació complexa i delicada que ha posat en alerta diverses entitats i administracions. Sense anar gaire més lluny, el Síndic de Greuges de Catalunya ha actuat d'ofici demanat informació a la secretaria de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Generalitat per saber l'estat de les praderies de posidònia a Catalunya. Aquesta acció la porta a terme el síndic, "davant de la presumpta manca d'actuació de les administracions competents per garantir el compliment de la normativa de protecció de la posidònia".

Un mapa submarí

El projecte que impulsen els Amics de les Illes Formigues, segons explica un dels seus membres, l'activista, Lluís Martí, consisteix a delimitar els espais que ocupen aquestes praderies i fer accessible la informació a través d'una aplicació, per, principalment, "evitar el dany que el fondeig d'embarcacions causa en aquestes praderies i que els navegants sàpiguin on poder ancorar. "En èpoques de sobreocupació, com és el cas de l'estiu, aquest organisme es malmet per l'efecte del fondeig de vaixells. Malgrat que ja s'han començat a posar en pràctica eines com les boies ecològiques, els Amics de les Illes Formigues es proposen fer un pas més", segons Martí, que creu que el repte és aconseguir el finançament i ajuda

Exemples del que proposa l'entitat, n'hi ha, i amb resultats molt positius, com ara a les Illes Balears, que apleguen un 54% de la posidònia de tot el territori de l'Estat, on ja disposen d'un projecte per mapar les praderies submarines.

LES XIFRES

54 per cent de les praderies de posidònia es concentren a les Illes Balears, on hi ha un projecte de preservació.

100.000 La posidònia és una de les plantes més antigues. Una superfície de 15 km pot tenir una massa de 6.000 tones.

Antigament es feia servir com a adob

La posidònia ocupava grans extensions del fons marí mediterrani. Antigament es recol·lectava a les platges com a jaç per als animals o adob després de ser arrossegada pels temporals. La seva estratègia reproductora, que tant pot ser sexual com asexual, l'ha ajudat en la seva dispersió en grans herbeis o praderies submarines. Segons explica el naturalista Jaume Ramot, la terbolesa, la falta de llum o la contaminació són uns dels principals factors limitadors. Així que, en condicions favorables, la podem trobar des de les cotes més superficials fins als 30 o 40 metres de fondària, depenent de la claror que hi arribi i la possibilitat que tingui per realitzar la fotosíntesi. La posidònia juga un paper molt important en els hàbitats marins mediterranis. És un dels principals fixadors de sediment, ja que fixa la sorra i reté els nutrients, evitant així l'erosió i mitigant el poder d'arrossegament dels temporals. Amb tot, i ens els darrers articles científics del CSIC, s'alerta que entre el 1980 i el 2000 la temperatura de l'aigua superficial al Mediterrani ha augmentat en 0,5°C. Un nivell 3,5 vegades superior a la resta de mars i oceans. També, en uns casos per la ignorància de la seva presència i en d'altres per una nul·la senyalització de les praderies, cada estiu milers de barques fondegen a la Costa Brava sense adonar-se que el sol fet del moviment de l'embarcació fa que l'àncora arrossegui i malmeti el llit de posidònies. Un fet que s'accentua pel dèficit de campanyes informatives als usuaris de les embarcacions i la poca vigilància sancionadora.

Els treballs per restaurar praderies de posidònia a l'Empordà permeten retirar una barca enfonsada a Canyelles Petites

Redacció - ACN Roses - 06/06/2019

Els treballs per restaurar praderies de posidònia a l'Alt Empordà han permès retirar una embarcació enfonsada a la cala de Canyelles Petites de Roses. Un equip de bussejadors ha reflatat la barca, que s'ha remolcat fins al port per retirar-la del medi. Les actuacions per restaurar la posidònia tindran una durada de vuit mesos, suposen una inversió de 115.000 euros i es concentren al litoral d'El Port de la Selva, Llançà, Colera, Portbou i Roses. En una primera fase, ja s'han revisat 27 hectàrees de camps de fondeig a la zona i també s'han començat a retirar canonades metàl·liques del fons marí. Els treballs continuaran durant les properes setmanes, quan s'extrauran blocs de formigó, cadenes i altres objectes que destrueixen les mates de posidònia.

Un equip de bussejadors ha iniciat aquesta setmana les tasques de restauració de praderies de posidònia afectades per morts de fondeig a l'Alt Empordà. Concretament, a El Port de la Selva, Llançà, Colera, Portbou i Roses. L'actuació, que es du a terme per quart any consecutiu en diferents zones d'el litoral de la Costa Brava, forma part del Programa d'infraestructura verda de Catalunya, que impulsa el Departament de Territori i Sostenibilitat amb l'objectiu de desenvolupar accions que evitin la degradació d'ecosistemes. L'actuació que ara comença suposa una inversió al voltant de 115.000 euros i té un termini d'execució de vuit mesos. En una primera fase s'han revisat 27 hectàrees de camps de fondeigs de les localitats esmentades, per estudiar l'extracció i reubicació dels morts de formigó tenint en compte l'efecte sobre la posidònia. De moment, s'han començat tasques d'extracció d'unes canonades metàl·liques d'uns 5 metres de longitud a les cales de Canyelles Grosses i Canyelles Petites, al municipi de Roses.

Embarcació enfonsada

Entre els treballs, destaca l'extracció d'una embarcació enfonsada sobre una praderia de posidònia a la zona de Roses. Un equip de bussejadors va treballar durant tot el cap de setmana per reflatar-la fins a la superfície amb el suport d'un globus. Després, un vaixell la va remolcar fins al port de Roses, on la barca es va extreure del mar i traslladar fins a un abocador, d'acord amb la normativa vigent de residus. Les tasques de restauració dels prats de posidònia continuaran les pròximes setmanes i es concentraran en l'extracció de blocs de formigó, cadenes i objectes diversos que destrueixen les mates d'aquesta planta. Aquests treballs s'allargaran prop de tres mesos. L'actuació, que ja s'ha repetit en quatre ocasions anteriors, té com a objectiu preservar aquest ecosistema singular. Les praderies de posidònia constitueixen un hàbitat propi del mar Mediterrani que té un paper clau dins l'ecosistema marí, amb unes funcions ecològiques fonamentals. Entre d'altres, la producció d'oxigen i la fixació de carboni, a més de constituir un hàbitat i un refugi per a una gran diversitat d'espècies marines. D'altra banda, ajuden a la preservació de la sorra a les platges, frenant l'efecte de l'onatge. La seva presència també té un efecte directe en la pesca, ja que els alevins de moltes espècies d'interès comercial troben refugi entre les seves fulles. En els últims anys, les actuacions s'han concentrat als llocs més conflictius amb fondeig sobre posidònia (Baix Empordà i després continuant a l'Alt Empordà) dins dels espais protegits Natura 2000.

LA MITJA VEDA I LA TÓRTORA

La Tórtora és una espècie en clar declivi a tot Europa. En canvi, durant la mitja veda, habitualment entre el 15 d'agost i el 15 de setembre es pot caçar, junt amb una altra espècie delicada com és la Guatlla i d'altres de més comunes. A Catalunya, en les demarcacions de Barcelona, Tarragona i Terres de l'Ebre, en aquest període, només es pot caçar quatre dies. A la demarcació de Girona hi ha més dies hàbils i a la de Lleida encara més.

Enguany la Comissió Europea ha demanat a França i Espanya que prenguin mesures per a la protecció d'aquesta espècie. Potser per això la Generalitat ha retardat l'inici de la mitja veda una setmana a la demarcació de Lleida, amb el desacord dels caçadors.

Pel que fa a la temporada de caça menor s'inicia el 13 d'octubre i finalitza el 2 de febrer. La temporada ordinària de caça major, en el nostre entorn només hi ha el porc senglar (*Sus scrofa*), s'inicia l'1 de setembre i s'acaba el 29 de març. En la caça d'aquesta espècie també es donen permisos extraordinaris fora de temporada. Per més informació a l'adreça.

https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=846146&language=ca_ES

A continuació reproduïm una informació procedent del web del GOB que tracta aquest tema i després una informació d'agència del diari digital Vilaweb referent a la demarcació de Lleida.

Dimarts, 30 Juliol 2019

Tal i com ja anunciàrem, la Comissió Europea obre un procediment d'infracció contra Espanya per no protegir adequadament la tórtora

Reiteram al Consell de Mallorca que apliqui la moratòria de caça d'aquesta espècie

El passat 25 de juliol, en el seu paquet mensual de decisions sobre procediments d'infracció, la Comissió Europea decidí emprendre mesures legals contra Espanya i França per incomplir les seves obligacions en virtut del dret comunitari pel que fa a les mesures de protecció de la tórtora europea.

Així, els ha remès una carta d'emplaçament que indica que:

"La Comisión pide a España y Francia que refuercen la protección de la tórtola europea (*Streptopelia turtur*), tal como exige la legislación de la UE en materia de protección de las aves silvestres (Directiva sobre las aves, Directiva 2009/147/CE). La tórtola europea llegó a ser un ave muy común en los hábitats agrícolas, pero ahora está amenazada, lo que ilustra cómo las presiones de la agricultura y la caza contribuyen a la pérdida de biodiversidad. La especie figura como especie vulnerable tanto en la lista roja mundial como en la lista roja europea. Con arreglo a la Directiva, los Estados miembros tienen que velar por que la tórtola europea tenga una superficie suficiente de hábitats, por que estos hábitats estén protegidos con garantías jurídicas adecuadas y se gestionen de acuerdo con los imperativos

ecológicos de la especie, y por que la caza solo tenga lugar cuando resulte sostenible. España alberga más de la mitad de la población reproductora de la UE, y Francia otro 10 %. Por lo tanto, España y Francia tienen una enorme importancia en lo que se refiere a la conservación de esta especie. Durante el periodo 1996-2016, la población disminuyó en España en un 40 % y, en Francia, en un 44 %. Puesto que ni Francia ni España han adoptado las medidas necesarias para mejorar su protección, la Comisión les envía sendas cartas de emplazamiento. Los Estados miembros en cuestión disponen de un plazo de dos meses para responder a los argumentos que ha presentado la Comisión; de lo contrario, esta puede decidir enviar un dictamen motivado."

Aquesta és la passa prèvia a un possible dictamen motivat, que precediria a una denúncia davant el Tribunal de Justícia de la UE.

http://europa.eu/rapid/press-release_INF-19-4251_es.htm

Recordem que la tórtora europea és una de les espècies d'aus que està patint una minva poblacional més acusada. Així, el Programa Europeu de Seguiment d'Aus Comunes, coordinat per l'European Bird Census Council, ha registrat una pèrdua del 78% dels seus efectius europeus entre 1980-2013, i del 29% entre 2004-2013. Les causes del declivi semblen complexes, i podrien tenir a veure amb sinèrgies negatives creades per diferents factors que poden actuar a les zones de cria i d'hivernada, com la pèrdua dels hàbitats de cria, l'ús d'herbicides o la caça.

Davant aquesta situació, la Comissió Europea va aprovar l'any passat el Pla d'acció per la conservació de la tórtora, 2018-2028. En el pla s'estableixen set objectius, entre els quals destaquen per ordre d'importància la millora dels hàbitats de reproducció, l'eradicació de la caça il·legal, la gestió sostenible de la caça i la millora dels hàbitats a les zones de descans i hivernada.

Per aconseguir l'objectiu de l'aprofitament cinegètic sostenible, el Pla estableix una sèrie d'accions. La més immediata és la implementació d'una moratòria temporal fins que, sobre la base d'informació científica i cinegètica, es pugui establir un model d'aprofitament.

A Espanya la tórtora no es pot caçar a 4 Comunitats Autònomes: Astúries, Cantàbria, Canàries i, des del passat 15 de juliol, també a la Comunitat Valenciana que aprovà recentment la moratòria.

Quan resten poc més de 2 setmanes per a l'inici de la mitja veda, i per tant per poder caçar la tórtora, des del GOB reiteram la nostra petició a la Direcció Insular de Caça per tal que s'assumeixi la responsabilitat que ens pertoca per a conservar aquesta espècie i, per tant, es modifiqui l'ordre de vedes per establir la moratòria en la seva caça.

Les comarques de Lleida obren la mitja veda de caça, una setmana més tard de l'habitual

Els caçadors es mostren crítics per aquest retard perquè consideren que es redueixen els ocells que poden abatre

ACN Lleida.- 22/8/2019

La demarcació de Lleida ha obert aquest dijous la mitja veda, el període hàbil per a la caça de diferents espècies d'ocells com ara guatlls, tórtores, tudons o coloms, entre altres, a més de guineus. Enguany, s'inicia una setmana més tard respecte a altres anys amb l'objectiu de reduir els perjudicis als ocells durant el període de cria. Els caçadors es mostren crítics amb els ecologistes però sobretot amb l'Administració per aquest retard ja que consideren que tindran menys animals per poder caçar. Així mateix, posen de relleu que en els darrers anys s'ha vist reduïda la presència d'espècies com és el cas de la guatlla. A la resta de territoris del país, la mitja veda començarà el diumenge 25 d'agost.

Els caçadors es queixen pel retard d'una setmana en l'inici del període de la mitja veda, el qual tradicionalment començava el 15 d'agost a la demarcació de Lleida. La mesura pretén reduir els perjudicis als ocells durant el període de cria i respon a sentències del Tribunal Suprem que han

donat la raó en aquest sentit a entitats ecologistes a les comunitats de Madrid i Castella-la Manxa, mentre el Departament d'Agricultura ha optat per retardar també l'inici de la mitja veda a Catalunya.

Els caçadors consideren que espècies com ara la guatlla crien fins i tot al setembre i, per tant, no comparteixen la decisió d'iniciar la mitja veda una setmana més tard. "Amb el retard hi haurà menys animals per caçar", assegura el president de la Representació territorial de la Federació Catalana de Caça a Lleida, Jaume Teixidó. Així mateix, assenyala que "en zones com ara Tremp i al Solsonès, els animals han marxat, i només han faltat les darreres tempestes perquè la guatlla es va desplaçant i depèn del temps que fa". Teixidó defensa que "el temps ideal és començar el 15 d'agost" i, així, carrega contra els ecologistes però especialment contra l'Administració perquè "la seva obsessió és retallar dies de caça i anar retardant la caça". A la vegada, posa de relleu que en els darrers anys s'ha disminuït la presència de guatlles en comparació a anys enrere.

La mitja veda, esperada pels caçadors

El president la Representació territorial de la Federació Catalana de Caça a Lleida posa de relleu que "la mitja veda suposa pels caçadors la caça més bonica que hi ha" perquè "fa temps que estàs parat, vols sortir a caçar i els gossos també perquè fa dies que no surten", explica Teixidó.

A les comarques lleidatanes, és on els caçadors disposaran de més dies durant la mitja veda, un total de tretze –els mateixos que el 2018-, on seran hàbils per a la caça tots els dijous, dissabtes, diumenges i festius fins el 15 de setembre. A Girona, començarà el 25 d'agost i s'estendrà fins a l'11 de setembre i es podrà caçar dijous, dissabtes, diumenges, i en aquest cas, festius no locals.

A Barcelona, la Catalunya central, Tarragona i les Terres de l'Ebre únicament seran hàbils per caçar els dies 25 i 28 d'agost i 1 i 8 de setembre. La caça en el període de mitja veda només es pot practicar en terrenys cinegètics de règim especial que ho tinguin aprovat en el seu pla tècnic de gestió cinegètica. Les espècies objecte d'aprofitament cinegètic durant la mitja veda són, principalment, guatlles, tórtors, tudons, coloms, garses, estornells, gavines rialleres, gavians de potes grogues i, també, guineus. Pel que fa a la tórtora, el nombre màxim de captures que es poden fer és de vuit exemplars diaris per caçador, mentre en el cas de la guatlla, és de vint. Tot i que el període de la mitja veda és considerat com l'inici de la temporada de caça, cal tenir en compte que hi ha vedats on tenen autoritzacions especials per caçar tot l'any el conill o senglar, davant la sobrepoblació d'aquestes espècies, com és el cas de la plana de Lleida en el cas del conill.

Creixen les dones que practiquen la caça

Actualment a la demarcació de Lleida hi ha uns 6.500 caçadors federats, una xifra que es manté estable en els darrers anys però que va a l'alça sobretot pel fet que cada cop hi ha més dones que es treuen la llicència federativa per poder caçar, segons ha destacat Jaume Teixidó.

Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

Resum de la Resolució ARP/831/2019, de 3 d'abril, per la qual es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els períodes hàbils de caça i les vedes especials per a la temporada 2019-2020 en tot el territori de Catalunya (DOGC 7848, 5.4.2019).

Aquest document té finalitat orientativa i informativa i, en cap cas, té validesa jurídica.

MITJA VEDA TEMPORADA 2019-2020			
EN TERRENYS CINEGÈTICS DE RÈGIM ESPECIAL QUE HO TINGUIN APROVAT EN EL SEU PLA TÈCNIC DE GESTIÓ CINEGÈTICA			
ESPÈCIES: Guatlla, tórtora comuna, tudó, colom roquer (incloses les varietats domèstiques i híbrids), garsa, estornell vulgar, gavina riallera, gavià de potes grogues i guineu			
Comarques	Inici Període	Fi Període	Dies hàbils
BARCELONA I CATALUNYA CENTRAL (llevat comarca del Solsonès)			25 i 28 AGOST i 1 i 8 SET 2019
GIRONA	25 AGO 2019	11 SET 2019	Dijous, diumenges i festius no locals
LLEIDA I COMARCA DEL SOLSONÈS	22 AGO 2019	15 SET 2019	Dijous, dissabtes, diumenges i festius
TARRAGONA			25 i 28 AGOST i 1 i 8 SET 2019
TERRES DE L'EBRE			25 i 28 AGOST i 1 i 8 SET 2019
Singularitats			
Tórtora vulgar	Màxim 8 exemplars per caçador i dia		
Guatlla	Màxim 20 exemplars per caçador i dia		

CALENDARI DE REUNIONS DE L'ANT

Dilluns, 23 de setembre, a les 21 hores, a can Sostres. **Reunió del grup d'ornitologia.**

Dilluns, 23 de setembre, a les 21,30 hores, a can Sostres. **Reunió de junta directiva.**

ACTIVITATS DE L'ANT

Diumenge, 1 de setembre, a les 18 hores, a la plaça de l'Església. **Passejada per observar els ocells del nostre entorn.** Cal avisar de l'assistència. T. 93 689 03 66.

Diumenge, 8 de setembre, a les 20 hores, a can Sostres. **Sortida de camp per realitzar el Cens d'aus nocturnes.** Organitzada pel grup d'ornitologia és oberta a la participació de tothom.

Diumenge, 22 de setembre, a les 16 hores, al parc de can Sostres. **Seguiment de la migració de les aus planejadors al turó de la Bruguera.** Fins a les 19 hores. Activitat oberta a la participació de tothom.

Dilluns, 30 de setembre. Finalitza el termini per respondre a les dues fotografies corresponents al mes de setembre del **18è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus.** Si voleu participar en aquest concurs demaneu de rebre les fotografies per correu electrònic a l'adreça: salessergi@gmail.com

ALTRES ACTIVITATS

Divendres, 6 de setembre, de les 11,30 a les 12,30 hores, a Roquetes. **Taller: Construeix i emporta't una menjadora per ocells.** Els infants han d'anar acompanyats d'un adult responsable, que ajudarà en la construcció. Activitat limitada a 15 caixes, per ordre d'inscripció. Organitzada pel Gepec. T. 977 33 11 42 secretaria@gepec.cat <https://gepec.cat/>

Dissabte, 14 de setembre, de les 19,30 a les 21,30 hores, a can Parcala (El Maresme). **Nit de ratpenats.** Acompanyeu-nos a la xerrada informativa sobre les ratapinyades, animals de la nit tan misteriosos com imprescindibles, en la qual mirarem d'esbrinar la seva vida i costums i, tot seguit, farem albiraments en el meravellós espai que ens brinda la finca de Can Parcala. A càrrec de Sergi Tornés Viuda. Organitzada per Depana en conveni amb la Fundació Alsina i Arenas i Baum de Bernis. T. 932 104 679, info@depana.org, www.depana.org

Dimarts, 17 de setembre, de les 9 a les 14 hores, a Collserola. Caminada: **Les fonts de Collserola.** Interessant ruta per Collserola on visitarem la Torre Negra i el Turó de Sant Antoni passant per les fresques i amagades fonts del Parc Natural. Organitzada per DEPANA i Caminants de Collserola en col·laboració amb el Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola. Cal inscripció prèvia trucant al 932 803 552.

Dijous, 19 de setembre, de les 19 a les 20,30 hores, a l'interior de l'exposició Som Natura. Museu de Ciències Naturals de Barcelona, pl. Leonardo da Vinci, 4-5 (parc del Fòrum).

Xerrada: **Conservació marina a la Mediterrània urbana.** A càrrec de Puri Canals. Aquesta activitat vol recuperar la tradició del "Club dels Il·lunàtics", una tertúlia sobre actualitat científica que es feia a la biblioteca de l'antiga seu del Museu, al parc de la Ciutadella i que prenien com a inspiració la idea de la Societat lunar de Birmingham (s. XVIII), que es reunia en nit de lluna plena per "il·luminar la ment dels homes". L'espai de l'exposició temporal, Som Natura, és l'escenari d'aquesta tertúlia oberta a tothom que ens proposa temes relacionats amb el món natural i la biodiversitat des de diverses perspectives i amb convidats d'excepció. El cicle del *Club dels Il·lunàtics i Il·lunàtiques* es realitza un dijous de cada mes. Aquestes activitats han estat programades per Jordi Serrallonga. https://entrades.eicub.net:8443/muslink/ll/venda/index.jsp?lang=1&nom_cache=ZOO&property=ZOO&codiActiv=767

POLLS CAIGUTS DEL NIU I ANIMALS FERITS

Als membres de l'ANT sovint ens demanen consell sobre els casos de polls caiguts del niu o animals ferits. En el cas de joves que comencen a volar és millor no tocar-los del lloc on són, generalment encara són atesos pels pares. Si estan en un lloc no recomanable on poden ser depredats per gats i gossos o poden ser víctimes d'accident, només cal posar-los en un lloc elevat on estiguin fora de risc.

En cas necessari es pot trucar al telèfon **93.574.00.36** del servei central dels agents rurals que el passarien a recollir, o bé portar-lo al Centre de Recuperació que tingueu més a prop.

En l'últim cas consultat la persona col·laboradora va informar de que, a proposta del centre de recuperació, havia dipositat l'exemplar a l'Hospital Veterinari Molins, a Sant Vicenç dels Horts, que és obert les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any, on passen a recollir-los els agents rurals. Donem l'adreça d'aquest centre privat perquè és el lloc més a prop on es poden deixar.

HOSPITAL VETERINARI MOLINS

Polígon Industrial Molí dels Frares, Carrer B, Nau 27, a prop de la Comissaria dels Mossos d'Esquadra.

08620-Sant Vicenç dels Horts hospital@hvmolins.com T. 936685753

Els centres següents pertanyen al Departament de Medi ambient de la Generalitat de Catalunya. Disposen de tot el necessari per a la recuperació i, si és possible, s'encarreguen de la seva posterior reintroducció.

CENTRE DE RECUPERACIÓ DE TORREFERRUSSA

Crta. Sabadell / Sta. Perpètua Km 4,5

08130 Sta. Perpètua de Mogoda (Barcelona) – Tel.- 935600052

CENTRE DE RECUPERACIÓ DE VALLCALENT

Cami de Vallcalent, 63

25003 Lleida – Tel.- 973267990

CENTRE DE RECUPERACIÓ DEL PARC NATURAL DELS AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ

Mas del Cortalet – 17486 Castelló d'Empúries (Girona) Tel.- 972454222

CENTRE DE RECUPERACIÓ DEL PARC NATURAL DEL DELTA DE L'EBRE

Plaça 20 de maig s/n - 43580 Deltebre (Tarragona) – Tel.- 977489511

MAPA D'ACCÉS A TORREFERRUSSA

